

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**PATOLOGICKÉ FORMY CHOVÁNÍ OBYVATEL
PLZEŇSKÉHO KRAJE SE ZAMĚŘENÍM NA
PATOLOGICKÉ HRÁČSTVÍ A ALKOHOLISMUS**

Autor práce: Alena Štýbrová, DiS.

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: prezenční

Vedoucí práce: Mgr. Bc. Milan Veselý

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2017

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Bc. Milanu Veselému za cenné rady,
připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

ŠTÝBROVÁ, A. *Patologické formy chování obyvatel Plzeňského kraje se zaměřením na patologické hráčství a alkoholismus : bakalářská práce.* České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2017. 85 s.
Vedoucí bakalářské práce : Mgr. Bc. Milan Veselý

Klíčová slova: alkoholismus, gambling, léčebná a poradenská zařízení, patologické hráčství, legislativa

Práce řeší problematiku patologického hráčství a alkoholismu. Pojednává o příčinách vzniku gamblingu, jeho znacích a zaměřuje se také na jeho stádia. Shrnuje některé legislativní aspekty této problematiky. Stejnou měrou analyzuje alkoholismus, jeho znaky, stupně a stádia závislosti. Popisuje rovněž systém poradenských a léčebných zařízení. Poukazuje také na možné problémy spojené s těmito patologickými formami chování.

ABSTRACT

ŠTÝBROVÁ, A. *Pathological Forms of Behavior of People Pilsen Region, Focusing on Compulsive Gambling and Alcoholism : Bachelor thesis*. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2017. 85 p.

Supervisor : Mgr. Bc. Milan Veselý

Key words: alcoholism, compulsive gambling, counseling and treatment facilities, pathological gambling, legislation

This Bachelor thesis deals with the issues of compulsive gambling and alcoholism. It discusses the causes of gambling addiction, its symptoms and focuses on its stages. It summarizes some of the legal aspects of this issue. It equally analyzes alcoholism, its character, and the stages of addiction. It also describes the system of counseling and treatment facilities. The thesis also points to possible problems associated with these pathological forms of behavior.

Obsah

ÚVOD	9
1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE.....	10
TEORETICKÁ ČÁST	11
2 PATOLOGICKÉ HRÁČSTVÍ.....	11
2.1 Znaký patologického hráčství	12
2.2 Příčiny vzniku	13
2.3 Druhy her.....	14
2.3.1 Hrací přístroje.....	14
2.3.2 Karetní hry.....	15
2.3.3 Ruleta	15
2.3.4 Loterie	16
2.4 Věkový aspekt	16
2.5 Pohlavní aspekt	17
3 PRŮBĚH (STÁDIA) PATOLOGICKÉHO HRÁČSTVÍ.....	18
3.1 Fáze výher	18
3.2 Fáze prohrávání	18
3.3 Fáze zoufalství.....	18
3.4 Fáze beznaděje	19
4 STUPNICE HRÁČSKÉ ZÁVISLOSTI.....	20
5 LEGISLATIVA PATOLOGICKÉHO HRÁČSTVÍ.....	21
6 ALKOHOLISMUS	23
6.1 Znaký alkoholismu	24
6.2 Stupně opilosti.....	25
6.2.1 První stupeň = podnapilost.....	25
6.2.2 Druhý stupeň = lehký stupeň opilosti.....	26
6.2.3 Třetí stupeň = střední stupeň opilosti	26
6.2.4 Čtvrtý stupeň = těžký stupeň opilosti.....	26

6.2.5 Pátý stupeň = intoxikace	26
7 STÁDIA ZÁVISLOSTI NA ALKOHOLU	27
7.1 Fáze iniciální neboli počáteční	27
7.2 Fáze varovná	27
7.3 Fáze kritická nebo rozhodná.....	27
7.4 Fáze konečná	28
8 LEGISLATIVA ZAMĚŘENÁ NA ALKOHOLISMUS	29
9 SYSTÉM LÉČEBNÝCH A PORADENSKÝCH ZAŘÍZENÍ	31
9.1 Anonymní alkoholici.....	31
9.2 Anonymní hráči.....	31
9.3 Psychiatrická nemocnice v Dobřanech	32
9.3.1 Oddělení 1	32
9.3.2 Oddělení 25	32
9.3.3 Oddělení 24	33
10 PROBLÉMY S PATOLOGICKÝMI FORMAMI CHOVÁNÍ	34
10.1 Patologické hráčství	34
10.2 Závislost na alkoholu	34
PRAKTICKÁ ČÁST.....	35
11 METODIKA PRAKTICKÉ ČÁSTI.....	35
12 KAZUISTICKÉ PŘÍPADY	36
12.1 První výpověď	36
12.2 Druhá výpověď.....	37
12.3 Shrnutí obou výpovědí	38
13 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ.....	39
13.1 Vyhodnocení dotazníku.....	39
ZÁVĚR	70
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	72
SEZNAM ZKRATEK.....	75

SEZNAM TABULEK A GRAFŮ	76
PŘÍLOHY	77
PŘÍLOHA 1	77
PŘÍLOHA 2	79
PŘÍLOHA 3	82

ÚVOD

Téma patologické formy chování v podobě patologického hráčství a alkoholismu je zvolené z důvodu stálé větší rozšířenosti těchto jevů. Ty existují nejen dnes, ale byly známy už v minulosti. Již v Bibli se hovoří o alkoholu a jeho škodlivosti a o požívání alkoholických nápojů. Někteří však považovali alkohol za dar nebo lék. O jeho oblibě svědčí i skutečnost, že nejčastějším darem je lahev alkoholu. Pojem gamblerství byl dříve spojen se zábavou pro bohaté lidi, dnes však prostupuje všemi vrstvami obyvatelstva.

Z hlediska škodlivosti patří tyto závislosti do skupiny nejvíce nebezpečných pro svůj charakter a činnosti, kterých se dotýká. Mnoho lidí si může myslet, že vzniklá závislost není nemocí, ale spíše jen slabou vůlí člověka způsobenou nedostatečným trávením volného času. V dnešní době, kdy je všechno více dostupné, jak alkohol, tak i hazardní hry v podobě rozšířeného internetu, je těžší kontrolovat regulaci a správné dodržování věkových hranic. Toto je dáno především tím, že dnešní doba je zrychlená.

Práce popisuje a snaží se zachytit nejdůležitější informace z hlediska škodlivosti jevů samotných, tak i jejich vztahu k okolnímu světu. Teoretická část se zabývá znaky a příčinami vzniku patologického hráčství a alkoholismu, rozlišuje stupně závislosti a snaží se podat alespoň základní informace o léčebných a poradenských zařízeních pro jejich léčbu. Zároveň okrajově upozorňuje na problémy spojené s návykovými formami chování.

Cílem praktické části je zjistit, zda patologickému hráčství a alkoholismu propadají a holdují více ženy či muži, a v jakém věkovém rozmezí těmto závislostem propadají. Dalším cílem je poskytnout přehled o informovanosti veřejnosti o existenci léčebných a poradenských zařízení zabývajících se touto problematikou.

1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Hlavním cílem bakalářské práce je genderové a věkové srovnání četnosti podlehnutí patologickým formám chování. Tento cíl bude podložen dotazníkovým šetřením oslovených respondentů žijících v Plzeňském kraji, různého věkového rozmezí. Tato metoda má také doložit povědomost těchto respondentů o nebezpečnosti těchto patologických forem chování a o možnostech jejich léčení.

K získání informací o možných spouštěcích mechanismech této problematiky budou složiti dva kazuistické případy mužů, kteří těmito závislostem ve svém životě podlehlí, a zároveň poukázat, že alkohol k hazardu neodmyslitelně patří.

Dalším a posledním méně významným cílem je získat přehled o povědomí občanů Plzeňského kraje o možných léčebných a poradenských zařízeních, které se nacházejí v již zmiňovaném kraji.

TEORETICKÁ ČÁST

2 PATOLOGICKÉ HRÁČSTVÍ

Motto: „*Hra je pro lidi duchaplné rozptýlení, pro hlupáky vášní*“¹

Patologické hráčství je známé také pod výrazy jako gambling, gamblerství či hráčská závislost a pod mnoha dalšími synonymy. Tato problematika spadá do návykových a impulzivních poruch, a to z důvodů, že u jedince vyvolávají vysoký a opakující návyk na tuto činnost. „*Hlavním rysem patologického hráčství jsou trvale se opakující epizody hráčství, které dominují v životě jedince, pokračují určitou dobu a často se stupňující navzdory jejich nepříznivým sociálním důsledkům, či jiných materiálních, rodinných nebo pracovních komplikací*“² Obecně lze říci, že gambling má mnohem větší negativní dopad na společnost nebo jedince než například takový alkoholismus.

Podstatou gamblingu je hra. O hře lze říci, že se jedná o jednu ze tří základních lidských činností, kterou lidi provádí za účelem osobního potěšení. Základním znakem je spontánnost, kterou je možné charakterizovat tím, že vzniká na základě svobodného a dobrovolného rozhodnutí. Hra plní dva prožitky, a to pozitivní a negativní. Pozitivním prožitkem se rozumí, když hra, kterou hráč hraje, mu přinese užitek, který od ní očekával, takže ji přestane nadále hrát. V opačném případě to znamená, že se hráč předešlý neúspěch snaží napravit tím, že hru začne opakovat, což vede ke katastrofálním dopadům.

S pojmem hra souvisí pojem patologický hráč. Patologický hráč neboli gambler je osoba, která pociťuje intenzivní touhu ke hraní hry. Tato touha vzrůstá v době, kdy je jeho život ve stresu. Existuje však jednotná charakteristika, jak rozpoznat patologického hráče. Do této charakteristiky patří, že se u gamblera během jednoho roku objeví dvě či více epizod hráčství, které pro jeho osobu nejsou výnosné, ale přesto je opakuje i za předpokladu, že mu naruší každodenní život. S tím souvisí také to, že gambler cítí silnou touhu ke hře, které nedokáže odolat, a má neustále myšlenky, kterými si představuje hru a její okolnosti. Patologický hráč se projevuje čtyřmi základními

---

¹ *Alexandre Dumas mladší citáty: Čtete denně aktualizované citáty všech autorů od A do Z.* [online]. ©2008 - 2015 [cit. 2016-10-08]. Dostupné z WWW: <http://azcitaty.cz/citaty/alexandre-dumas-mladsi/>

² HANZLOVSKÝ, M. *Patologické hráčství - gambling* [online]. 2012 [cit. 2016-09-21]. Dostupný z WWW: <http://www.celostnimediceina.cz/patologicke-hracstvi-gambling.htm>

charakteristikami pro závislost: „*Hráč je stále víc a víc zaměstnán hrou, neustále zvyšuje velikost sázky (v důsledku zvyšování tolerance na drogu se zvyšuje velikost dávky), dochází ke ztrátě kontroly nad hrou, hraní narušuje sociální vztahy.*“³

Patologické hráčství neboli gambling byl uznán jako nemoc v roce 1980 Americkou psychiatrickou asociací, která ji zařadila do diagnostického a statistického manuálu psychiatrických poruch (DSM-V). V roce 1991 Světová zdravotnická organizace tento pojem zavedla do klasifikace psychiatrické nemoci. V České republice se pojem této poruchy začal oficiálně používat až 1. 1. 1994.⁴

2.1 Znaky patologického hráčství

Tato návyková forma chování se může charakterizovat následujícími základními znaky. První znak je spojen s pocitem uspokojení, což v realitě znamená, že hráč, takzvaně gambler, při hraní pociťuje příjemné vzrušení. Pod druhým znakem je napětí, které způsobuje, že hráč nedokáže snížit stres, že nehraje, tak začne hrát. Nejdůležitějším znakem je neschopnost odolat pokušení, což vede k tomu, že gambler nedokáže hraní odolat a přestat hrát. „*Za patologické hráčství je považováno chování, které vykazuje určité signifikantní znaky chování při hraní: hráčské epizody se vyskytují dvakrát a vícekrát v průběhu jednoho roku, které pro hráče neznamenají žádný zisk, ale naopak pokračují i přes utrpěné ztráty a narušené sociální vazby v rodině, hráč není schopen svou vlastní vůlí hráčství zastavit ani ovlivnit četnost hráčských epizod, objevuje se nekontrolované puzení ke hře a hráč je zcela zaujat myšlenkami na hru nebo představami o okolnostech, atmosféře hraní a jiné.*“⁵

Ke znakům lze přiřadit i varovný signál, kterého by si v okolí někdo mohl všimnout. „*Zaujatost hraním a aktivity související s hrami jsou nepřehlédnutelnými symptomy potíží s patologickým hráčstvím. Jedinec značnou část dne a denních aktivit věnuje hraní (herní automaty, PC hry a jiné) a podřizuje tomu ostatní denní povinnosti a aktivity.*“⁶ Osoba propadající hraní zanedbává své povinnosti ve smyslu školy, práce, rodiny, ztrácí přátele, zájmy, a s tím souvisí lhaní, podvádění a někdy až krádeže. Tato

³ PRUNNER, P. *Psychologie gamblerství aneb Sázka na štěstí*. 1 vyd. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 273 s. ISBN 978-80-7380-074-1. str. 35

⁴ PRUNNER, P. *Psychologie gamblerství aneb Sázka na štěstí*. 1 vyd.. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 273 s. ISBN 978-80-7380-074-1. str. 37

⁵ VYKOPALOVÁ, H. *Sociálně patologické jevy v současné společnosti*. 1. vyd. Olomouc : Univerzita Palackého, 2001. ISBN 80-244-0337-4. str. 88

⁶ HANZLOVSKÝ, M. *Patologické hráčství - gambling* [online]. 2012 [cit. 2016-10-08]. Dostupný z WWW: <http://www.celostnimediceina.cz/patologicke-hracstvi-gambling.htm>

osoba se špatně ovládá, což způsobuje, že hraje, i když ví, že je to v rozporu s jeho zájmy. „*Hraní je pro něj způsobem odreagování se od problémů a každodenní pro něj nepříjemné reality, nebo mu pomáhá zmírňovat mrzutou, depresivní náladu či jiné nelibé pocity, které se nashromáždily během dne.*“⁷

2.2 Příčiny vzniku

Mezi příčiny, proč vzniká u osob závislost na hrách, lze zařadit široké spektrum věcí. Velikou roli v tomto případě lze připsat stresovým situacím, rozsáhlé nabídce her, které vedou k tomu, že takováto osoba nemá dostatek svých jiných zájmů a osobnostní dispozice. „*Mezi osobnostními dispozicemi nejčastěji prezentovanými jako příčiny vzniku hráčské závislosti jsou především uváděny: defektivní sebehodnocení, pochybnosti o sobě samém, nejistota, narušení mezilidských vztahů, nízká frustrační tolerance, nedostatek vlastní odpovědnosti, náročnost postojů, neschopnost odložit uspokojení vlastních potřeb, narušení schopnosti vytrvat, hledání úniku v krizových situacích.*“⁸ U některých osob prvním impulzem pro zahájení může být, když sám zkusí hrát jakoukoliv hru a vyhraje, což mu zvedne sebevědomí, které ho ovládá do extrémů touhy po další hře a výhře. Jestliže v příštím opakování hry prohraje své peníze, začne doufat, že v budoucím vývoji se karta výhry obrátí v kladné hodnoty pro jeho osobu. Když se mu dlouhou dobu nedaří, ani po několika opakováních, získat vložené peníze zpět, začne sice litovat, ale zároveň tvrdit, že na automatech musí vyhrát vložený obnos zpět. V případě, že hráč vyhraje vysokou výhru, touží toto vzrušení zopakovat. Obecně lze o závislosti na hraní hovořit v případě, když člověk nemá sílu odolat touze hrát, i v případě, že trpí on sám i jeho okolí.

Existuje mnoha odborníků, kteří se snaží přesně identifikovat příčiny vzniku patologického hráčství. Mezi tyto autory lze zařadit Karla Nešpora. Nešporův model hovoří o čtyřech základních systémech působení na člověka. Do tohoto systému se řadí nejprve psychický systém, o kterém je možno říci, že osoby začínají hrát pro vzrušení, či z pouhé zvědavosti. Dalším systémem je fyzický systém. Rodinný systém lze charakterizovat tím, že rodina může být jak ochrannou složkou, tak v opačném případě

---

⁷ HANZLOVSKÝ, M. *Patologické hráčství - gambling* [online]. 2012 [cit. 2016-10-08]. Dostupný z WWW: <http://www.celostnimedicina.cz/patologicke-hracstvi-gambling.htm>

⁸ VYKOPALOVÁ, H. *Sociálně patologické jevy v současné společnosti*. 1. vyd. Olomouc : Univerzita Palackého, 2001. ISBN 80-244-0337-4. str. 91

i prvním impulsem pro hraní. Posledním systémem je systém sociální, který nám prozrazuje jak vznik, tak i prevenci v oblasti právní legislativy.⁹

2.3 Druhy her

*Technický rozvoj společnosti se projevuje ve všech oblastech života a samozřejmě s patřičnou razancí proniká i do sféry zábavy.*¹⁰ S vývojem techniky a lidské vynalézavosti vznikají nové způsoby a praktiky, ve kterých si hráč může „ulehčit“ od svých peněz či se odreagovat od každodenní reality.

V současnosti existuje mnoho hazardních her, některé jsou na ústupu, některé jsou stále velmi populární. Mezi méně hrané hry, způsobující závislost, může patřit i bingo, jehož začátky sahají až do Itálie kolem 16. století. Její nebezpečnost tkví v tom, že patří mezi nejlehčí hry na pochopení, protože se jedná o pouhé zaškrťování čísel, navíc se dnes může hrát i na internetu. V současné době tato hra v České republice pociťuje dlouhodobý pokles zájmu. Snad nejstarší hazardní hrou jsou kostky, protože prvotní zmínky o této hře spadají až do středověkého Egypta.

Mezi základní a nejvíce hrané a vyžadované hry patří hrací přístroje, karetní hry, ruleta a loterie.¹¹

2.3.1 Hrací přístroje

Tento přístroj je známý a častěji používaný pod názvem výherní či hrací automat. Automaty lze rozdělit na zábavné hrací přístroje a výherní hrací přístroje. Do této kategorie lze zařadit i počítačové hry proto, že se stávají zdrojem veškeré zábavy, zároveň však ubírají spoustu času. V České republice jsou automaty nejvíce rozšířenou a dostupnou možností. *„Přístroje, umožňující sázet a také občas vyhrát peníze, byly u nás nainstalovány do veřejných prostor až po roce 1989.*¹² Za českého průkopníka výherních automatů považujeme Josefa Vaňka, který vyrobil automat a pojmenoval ho „FORBES“. Obecně můžeme říci, že označení „výherní automat“ je nepřiliš dobře zvolený název pro veřejnost. *„Všechny výherní automaty jsou naprogramovány tak, aby*

---

⁹ PRUNNER, P. *Gamblerství aneb ztráta svobody*. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. 360 s. ISBN 978-80-7380-074-1. str. 86, 87, 88, 89

¹⁰ PRUNNER, P. *Psychologie gamblerství aneb Sázka na štěstí*. 1 vyd.. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 273 s. ISBN 978-80-7380-074-1. str. 47

¹¹ PRUNNER, P. *Gamblerství aneb ztráta svobody*. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. 360 s. ISBN 978-80-7380-074-1. str. 50 - 83

¹² PRUNNER, P. *Psychologie gamblerství aneb Sázka na štěstí*. 1 vyd. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 273 s. ISBN 978-80-7380-074-1. str.48

ve finále zabezpečovaly majiteli automatu potřebné zisky, včetně uhrazení nákladů na jeho pořízení.“¹³ Z toho lze konstatovat, že výhra není vždy pro hráče stoprocentní. V současnosti se takovéto přístroje dělí na výherní hrací přístroje (VHP) a videoloterijní terminály (VLT). Podstatou VHP je to, že hráč otáčí mechanický válec a vyhrává v případě, že se po zastavení válců objeví stejné obrazce. VLT funguje na principu náhody a štěstí.¹⁴

2.3.2 Karetní hry

Karetní hry patří v České republice k velmi oblíbené zábavě, jejíž kořeny v historii spadají již do 12. století a pocházejí z Číny. „Jsou velmi častým způsobem zábavy na dovolených, o víkendech a dále např. i ve volných chvílkách při návštěvách u dobrých přátel.“¹⁵ Na tento druh zábavy se pohlíží ze dvou stránek, a to jako na ne hazardní a hazardní stránku. Do ne hazardního aspektu patří, když se karetní hry hrají v soukromí mezi přáteli a rodinnými příslušníky, kdy se jedná o pouhý druh zábavy a přináší to pozitivní vliv na rodinnou atmosféru. Za negativní v tomto aspektu je, že hráč při hraní konzumuje alkohol, provozuje své hraní několik hodin denně, což vede k silnější touze po alkoholu, a to se promítá v ceně vsazených peněz, kterých později sám lituje, a to se odráží jak v chování hráče samotného, tak i v atmosféře rodinné. Mezi nejznámější a nejvíce hrané karetní hry patří mariáš a poker. Tyto karetní hry jsou hrané jak v kasinech, tak se v současné době rozrůstá i možnost hraní online.

2.3.3 Ruleta

„Ruleta je královnou hazardních her.“¹⁶ Tato hra se nachází na čelním místě pomyslného žebříčku. Tato hra pochází z Francie konce 18. století, je hraná v několika variantách nejen v kamenných kasinech, ale také na internetu, což zvyšuje pravděpodobnost vzniku možné hráčské závislosti. Tato však platí u všech her volně přístupných na internetu.¹⁷

---

¹³ PRUNNER, P. *Gamblerství aneb ztráta svobody*. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. 360 s. ISBN 978-80-7380-074-1. str. 51

¹⁴ S., MARTIN. *Já, hráč: zpověď opravdového gamblera*. V Praze : Daranus, 2011. 303 s. ISBN 978-80-87423-19-6. str. 9

¹⁵ PRUNNER, P. *Psychologie gamblerství aneb Sázka na štěstí*. 1 vyd. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 273 s. ISBN 978-80-7380-074-1. str. 53

¹⁶ SPANIER, D. *Hazardní hry: kapesní průvodce*. Překlad Petr Valošek. Ostrava : Krok, 1991. ISBN 80-900819-1-6. str. 11

¹⁷ SPANIER, D. *Hazardní hry: kapesní průvodce*. Překlad Petr Valošek. Ostrava : Krok, 1991. ISBN 80-900819-1-6. str. 11 - 13

2.3.4 Loterie

Loterie se považuje za rozsáhlou a pravidelnou činnost sázení, která je provozována prostřednictvím sázkových tiketů. „*Tento druh sázení, reprezentovaný např. Sportkou, má v naší republice velkou tradici z doby, kdy u nás nebylo možno hrát na výherních automatech či v kasinu.*“¹⁸ Dělí se na číselnou a nečíselnou loterii. Mezi nejznámější a nejvíce praktikovanou číselnou loterií je Sportka od společnosti Sazka. Pod nečíselnou loterií si lze představit stírací losy, které patří v České republice k neprodávanějším. Tento druh rychlé výhry či prohry přináší na trh společnosti Sazka, Tipsport a Fortuna.¹⁹

2.4 Věkový aspekt

V souvislosti s tím, kdo častěji a více propadá hraní hazardních her, jsou spíše považováni mladiství a dospělí. V současném světě plném stresu hrají pro odreagování i senioři.

Děti, neboli mladiství, se objevují v posledních letech jako největší riziková skupina, která podléhá patologickému hráčství. „*Ve světě se však ukazuje, že gamblerství ve vazbě na dospívající mládež představuje značné latentní riziko, které může v budoucnu velmi silně promluvit do života mnoha rodin.*“²⁰ U těchto osob je hraní spojeno s užíváním nelegálních drog. Velký předpoklad, že děti propadnou takovému hraní, je, že jeho rodiče měli v minulosti či stále mají problém s tímto návykem.

U dospělých je riziko, že propadnou patologickému hráčství v případech, že prožívají v soukromém životě stres a deprese, před kterými se skrývají ve virtuálním světě, v případě, že selhaly jejich představy o škole, budoucím vzdělání či práci a v případě, že se stali nezaměstnanými, což je spíše důsledek jejich gamblerství.

Osoby se vyšším věku neboli senioři, nemají ve vzniku závislosti na hazard jen jednu příčinu. „*V souvislosti s věkem se starší lidé mohou cítit omezení v možnostech zapojení se do určitých fyzických aktivit.*“²¹ Nejčastějším důvodem, proč osoby ve starším věku propadají hazardu, je souvislost s těžkou a pro ně velmi stresovou životní

---

¹⁸ PRUNNER, P. *Psychologie gamblerství aneb Sázka na štěstí*. 1 vyd.. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 273 s. ISBN 978-80-7380-074-1. str. 54

¹⁹ PRUNNER, P. *Psychologie gamblerství aneb Sázka na štěstí*. 1 vyd. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 273 s. ISBN 978-80-7380-074-1. str. 54, 55

²⁰ PRUNNER, P. *Psychologie gamblerství aneb Sázka na štěstí*. 1 vyd. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 273 s. ISBN 978-80-7380-074-1. str. 132

²¹ PRUNNER, P. *Psychologie gamblerství aneb Sázka na štěstí*. 1 vyd. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 273 s. ISBN 978-80-7380-074-1. str. 147

událostí, do nichž můžeme zařadit odchod do důchodu či smrt manžela/manželky. Dalším důvodem je, že tyto osoby jsou častěji samy, jsou omezeny v možnostech kvality trávení volného času, což je způsobeno tím, že některé dřívější aktivity, jako třeba sport, byly donuceny přestat provozovat v důsledku zhoršení zdravotního stavu. Velký předpoklad, že senioři začnou hrát hazardní hry je skutečnost, že v nižším věku svého života patologickému hraní propadli.²² „Lehká dostupnost a snadná zvládnutelnost je jednou z důvodů, proč se herní automaty staly oblíbenou činností starších lidí.“²³

2.5 Pohlavní aspekt

V minulosti bylo spojováno gamblersství především s mužským pohlavím. Toto tvrzení platilo v době, kdy byla ještě mizivá přístupnost gamblersství do široké veřejnosti. Doménou mužů to bylo u hazardních her v podobě sportovních sázek, sportovních závodů či karet. Muži udávají, že nejčastější důvody, proč začínají hrát, je alkoholismus a problémy v rodině.

V současnosti studie ale prokazují, že patologické hráčství již není případ pouze pro muže, ale i pro ženy. Toto tvrzení dokazuje i fakt, že dle psychiatrických výzkumů v České republice, je každá desátá žena gamblerska. Velmi znepokojujícím faktem je, že dle výzkumu má zkušenost s výherními automaty téměř 7% dívek, kterým ještě nebylo 16let. Odborná literatura udává průměrný věk, ve kterém nejčastěji jak muži, tak v současnosti i ženy, propadají gamblersství. Toto věkové rozhraní je mezi 40 až 45 lety. „Jako spouštěcí mechanismy hraní subjektivně sdělují ženy často motivy, které se váží na jejich aktuální psychický stav a stav emocí.“²⁴ Lze toto tvrzení chápat jako cesta úniku před stresující životní situací, kde hraní je způsob zbavení se depresí, které jsou způsobené neuspokojivou životní situací. U žen převládá hraní takzvaně nestrategických her, kterými mohou být hry v podobě hracích automatů či hry bingo. Naopak k mužům sedí hry strategické. Tyto hry jsou zaměřeny na akci. Především jsou nasměřovány na potřebu silného vzrušení. Mezi strategické hry lze zařadit sázky na sportovní výkony.²⁵

---

²² PRUNNER, P. *Psychologie gamblersství aneb Sázka na štěstí*. 1 vyd. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 273 s. ISBN 978-80-7380-074-1. str. 132 - 156

²³ PRUNNER, P. *Psychologie gamblersství aneb Sázka na štěstí*. 1 vyd. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 273 s. ISBN 978-80-7380-074-1. str. 148

²⁴ PRUNNER, P. *Gamblersství aneb ztráta svobody*. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. 360 s. ISBN 978-80-7380-074-1. str. 244

²⁵ PRUNNER, P. *Gamblersství aneb ztráta svobody*. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. 360 s. ISBN 978-80-7380-074-1. str. 241 - 248

3 PRŮBĚH (STÁDIA) PATOLOGICKÉHO HRÁČSTVÍ

Podle odborníků, kteří se zabývají touto poruchou, existuje doba 1-3 let, ve kterých se člověk postupně stává typickým patologickým hráčem. V případech, ve kterých závislost trvá delší čas, je následná případná léčba zdlouhavější. Průběh gamblingu probíhá ve čtyřech fázích.

3.1 Fáze výher

Tato fáze se zprvu jeví jako naprosto nevinná z toho důvodu, že ze začátku nepřináší občasně hraní žádné větší problémy. Charakteristické je, že si hráč v tomto stádiu představuje, že v příležitostném hraní vyhraje vysokou částku. Z počátku se mu tato představa vyplní a člověk skutečně někdy vyhraje, což ale vede k tomu, že tato osoba touží výhru zopakovat. „*Zvyšuje sázky a hraje častěji.*“²⁶ Tento fakt může vést hráče k přehnanému optimismu, který nemá vždy jasný původ a k tomu, že se začne chlubit svými výhrami, které jsou mnohdy smyšlené.

3.2 Fáze prohrávání

Zde lze hovořit již o problémovém hráčství. Takový hráč není schopný přestat hrát, zvyšuje vsazené částky peněz, které jsou již často vypůjčené. Hraní je v tomto stádiu utajováno před rodinou a okolím, což vede ke značným problémům v rodině a zaměstnání. „*Člověk, který propadl hazardní hře je neklidný, podrážděný a uzavřený.*“²⁷ Vypůjčování velkých částek může vést k tomu, že již není schopen dluh splácet, a tak se snaží peníze získat nelegální cestou. Tady se hráč dostává do začarovaného kruhu, ve kterém ztrácí reálný pohled na svět.

3.3 Fáze zoufalství

Zoufalství nastává v případě, že člověk je už zcela pohlcen hrou. Hráč v této fázi obviňuje druhé lidi, ztrácí zaměstnání, rodinu i přátele. Peníze vložené do hazardu získává často z trestné činnosti. „*Někteří uvažují o sebevraždě nebo za sebou mají sebevražedné pokusy.*“²⁸ Hráči v tomto stádiu obvykle unikají k jiným návykovým

---

²⁶ NEŠPOR, K. *Hazardní hra jako nemoc: jak problémy rozpoznávat, jak je zvládat, jak jim předcházet.* Ostrava : A. Krtilová, 1994. 146 s. str. 16

²⁷ NEŠPOR, K. *Hazardní hra jako nemoc: jak problémy rozpoznávat, jak je zvládat, jak jim předcházet.* Ostrava : A. Krtilová, 1994. 146 s. str. 16

²⁸ NEŠPOR, K. *Hazardní hra jako nemoc: jak problémy rozpoznávat, jak je zvládat, jak jim předcházet.* Ostrava : A. Krtilová, 1994. 146 s. str. 16

látkám či alkoholismu. S tímto chováním je spojená i ztráta prestiže hráče, i rodiny. Tato fáze je posledním krůčkem k beznaději.

3.4 Fáze beznaděje

V této fázi se hráč přiklání ke každé cestě, jak získat peníze pro hazard, tak i pro utopení dluhů. S tímto chováním jsou spojené trestné činy v podobě zpronevěry či podvodů. Hráč si již sám začal uvědomovat, že je sám. Tato fáze obvykle končí vězením či bydlením na ulici.²⁹

---

²⁹ NEŠPOR, K. *Hazardní hra jako nemoc: jak problémy rozpoznávat, jak je zvládat, jak jim předcházet.* Ostrava : A. Krtilová, 1994. 146 s. str. 16

4 STUPNICE HRÁČSKÉ ZÁVISLOSTI

Hráčská závislost, stejně jako každá jiná zdravotní porucha, má svou škálu úrovní. Touto výjimkou není ani patologické hráčství. Uvedenou stupnici hráčské závislosti udává Pavel Prunner ve své knize *Gamblerství aneb ztráta svobody* z roku 2013. Jeho stupnice obsahuje pět úrovní.

Úroveň „0“. Tato úroveň je charakteristická tím, že osoba nepocítuje touhu nebo potřebu hrát hazardní hru, ani žádnou jinou hru.

Úroveň „1“. Tato úroveň je spojená s hraním her z podmětu zábavy, přičemž toto jejich zábavné hraní nemá žádný negativní vliv na život osoby.

Úroveň „2“. Zde už se objevují hráči, kteří hazard hrají sice občasně, ale mají již častější myšlenky na hru. Jejich hraní jim může už přinášet drobné problémy, např. po finanční stránce.

Úroveň „3“. Zde se už u hráče objevují známky rozpadu, nebo dokonce úplné ztráty rodiny a zaměstnání. Peníze určené pro hazard získává z vypůjčených peněz, či z peněz, které získal často nelegální cestou.

Úroveň „4“. Tato poslední úroveň je charakteristická tím, že hráč už silně pocítuje, že je v bezmocnosti. Není schopný splácet své dluhy, a tak se snaží peníze získat vědomě z trestné činnosti, například v podobě zpronevěry a podvodů. Hráč nedokáže odolat svým potřebám hrát, což může způsobit totální ztrátu smyslu jeho života.³⁰

---

³⁰ PRUNNER, P. *Gamblerství, aneb, Ztráta svobody*. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. 360 s. ISBN 978-80-7380-452-7. str. 95

5 LEGISLATIVA PATOLOGICKÉHO HRÁČSTVÍ

Na úseku provozování a poskytování hazardních her působí některá zákonodárná opatření. Zde se objevuje zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách (loterijní zákon) a vyhláška Ministerstva financí 223/1993 Sb., o hracích přístrojích. V roce 2016 Vláda ČR představila návrh zákona o dani z hazardních her, který vešel v účinnost 1. 1. 2017. Ke dni 31. 12. 2016 byl zrušen tento loterijní zákon, ale byl nahrazen zákonem č. 186/2016 Sb. o hazardních hrách, který na starý loterijní zákon navazuje. Na úseku sázkového hraní působí především čtyři základní zákony. Patří sem: zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník a zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci trestní činnosti a financování terorismu, takzvaně zákon proti praní špinavých peněz.³¹

Hazardní zákon tkví v úpravě hazardních her, popisuje jejich druhy, charakterizuje podmínky pro jejich provozování a také upravuje působnost správních orgánů v oblasti provozování hazardních her. „*Tento zákon se vztahuje na provozování hazardních her na území České republiky.*“³² Tato legislativa vymezuje mimo jiné základní charakteristiky hazardních her. „*Hazardní hrou se rozumí hra, sázka nebo los, do nichž sázející vloží sázku, jejíž návratnost se nezaručuje, a u nichž o výhře nebo prohře rozhoduje zcela nebo zčásti náhoda nebo neznámá okolnost.*“³³ Mezi základní hazardní hry, které upravuje tento zákon, patří: loterie, kursově sázky, totalizátorské hry, bingo, technické hry, živé hry, tombola či turnaj malého rozsahu.

*Provozovatel nesmí umožnit účast na hazardní hře osobě mladší 18 let.*³⁴ Každý provozovatel při provozování hazardních her musí zajistit herní plán a jazyk. Pro každou hazardní hru musí provozovatel stanovit herní plán. V takovém plánu musí být určeny tyto skutečnosti: pravidla hazardní hry, způsob provedení slosování nebo zjištění okolností, jež určuje výhru, výši výhry nebo způsob jejího určení, způsob a lhůty po výplatu výhry. Veškerá pravidla a údaje o hře musí být vždy v českém jazyce. Další část, konkrétně třetí, se mimo jiné zabývá herním prostorem. „*Herním prostorem se*

---

³¹ MRAVČÍK, V. *Hazardní hraní v České republice a jeho dopady*. Praha : Úřad vlády České republiky, 2014. 243 s. ISBN 978-80-7440-111-4. str. 22-23

³² ČESKO. Zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách [online]. AION CS, © 2010-2015 [cit. 2017-03-03]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-186>. §2, odst. 1

³³ ČESKO. Zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách [online]. AION CS, © 2010-2015 [cit. 2017-03-03]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-186>. §3, odst. 1

³⁴ ČESKO. Zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách [online]. AION CS, © 2010-2015 [cit. 2017-03-03]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-186>. §7, odst. 1

rozumí herna nebo kasino.“³⁵ Zda se dodržují zákonem stanovené povinnosti, dozoruje ministerstvo a také celní úřady.

Tato legislativa je dále upravena vyhláškou Ministerstva financí č. 223/1993 Sb. Nový zákon, jehož předmětem je daň z hazardních her, ustanovuje základní informace, jako například kdo je poplatníkem daně, předmět daně či základ daně.

Zajímavá je skutečnost, kterou upravuje Občanský zákoník v §2875, který tvrdí, že pokud je výhra dána, nemůže ji vzít prohrávající zpět, což neplatí u osob s nedostatečnými duševními nebo rozumovými schopnostmi.³⁶

---

³⁵ ČESKO. *Zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách* [online]. AION CS, © 2010-2015 [cit. 2017-03-03]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-186>. § 65, odst. 1

³⁶ ELIÁŠ, K., SVATOŠ, M. *Nový občanský zákoník 2014: rejstřík : redakční uzávěrka 26.3.2012*. Ostrava : Sagit, 2012. 320 s. ÚZ. ISBN 978-80-7208-920-8. str. 270, §2875

6 ALKOHOLISMUS

Alkoholismus neboli závislost na alkoholu patří k nejzávažnějším a nejrozšířenějším formám závislosti. S pojmem alkoholismus či závislost na alkoholu souvisí pojem alkohol. Alkohol je složen z arabského slova al-kahal, což v překladu znamená jemná substance.³⁷ „Alkohol, látka přirozeného původu, vzniká spontánně z cukru, jedné ze základních látek života.“³⁸ Požívání alkoholu v současnosti spadá mezi patologické jevy společnosti a také mezi činnosti, které patří k nedílné součásti společenského života pro své účinky

Odborná literatura uvádí, že trvání vzniku závislosti se rozvíjí mezi deseti a patnácti lety, kdy se z osoby, která se občasně napije, postupně stává pijan. Závislost na alkoholu bývá označována jako chronické onemocnění, které postihuje veškeré stránky života a zdraví takovéto osoby. „Lidé, kteří mohou mít problémy s alkoholem, často říkají: „Já nejsem alkoholik“.“³⁹ Požití alkoholických nápojů nepatří pouze do činnosti mladých dospělých lidí, ale také osob mladšího, ale i vyššího staršího věku. Je známo, že mládež spadá do skupiny nejvíce ohrožené, pokud se týká vztahu k pití alkoholu. „Bylo zjištěno, že pití dospívajících, zejména silná konzumace, souvisí s nízkou podporou a kontrolou ze strany rodičů a rodiny.“⁴⁰

Mezi rizikové skupiny z hlediska pohlaví patří ženy, u kterých se závislost rozvíjí rychleji, po kratší době a po menších požívaných dávkách alkoholu. Jedním z faktorů, proč tomu tak je, je fakt, že pijí často tajně a o samotě. Jedním z faktorů pro vznik závislosti je dlouhotrvající a nadměrný stres. Nejvíce početnou skupinou závislých bývají muži okolo 25-35let, nebo se někdy uvádí 25-45let. Obecně lze konstatovat, že nadměrné pití alkoholu neboli pijáctví začíná v době, když osobě, která nadměrně pije, vznikají problémy, které se dotýkají jak jeho osoby, tak osob okolních.

41

---

³⁷ MLČOCH, Z. *Alkoholik.cz* [online] 2016 [cit. 2017-01-13]. Dostupný z WWW: <http://www.alkoholik.cz/zavislost/>

³⁸ BUDINSKÝ, V. *Ať žije alkohol: přítel a lék*. Pardubice : Mayday, 2008. 160 s. Společensko-vědní řada. ISBN 978-80-86986-38-8. str. 13

³⁹ MCMAHON, J. *První kroky z problémového pití alkoholu*. 1. vyd. Uhřetitz : Doron, 2013. 83 s. První kroky (Doron). ISBN 978-80-7297-116-9. str. 11

⁴⁰ CSÉMY, L., SOVINOVA, H., NEŠPOR, K. *Problémy s alkoholem v rodině: zpráva pro Evropskou Unii*. 1. vyd. Praha : Státní zdravotní ústav, 2001. 97 s. ISBN 80-707-1189-2. str. 14

⁴¹ CSÉMY, L., SOVINOVA, H., NEŠPOR, K. *Problémy s alkoholem v rodině: zpráva pro Evropskou Unii*. 1. vyd. Praha : Státní zdravotní ústav, 2001. 97 s. První kroky (Doron). ISBN 80-707-1189-2. str. 6

Ve společnosti se rozděluje vztah člověka k alkoholu do několika kategorií. První kategorie je alkoholik. Takováto osoba se vyznačuje tím, že je již závislá na alkoholu, který je pro ni drogou a v případě pokusů přestat, či omezit konzumaci, se objeví abstinční příznaky. Další kategorií je piják nebo pijan. Tato osoba se dostává často do pozice opilosti. Alkohol je užíván pro krátkodobé uvolnění od stereotypů a euforii. Třetí skupinou je konzument. Takové osoby lze popsat tak, že alkohol vyhledávají pro chuť, nikoli pro jeho účinky. Poslední skupinou je abstinent. To je osoba, která nemá potřebu pít alkoholické nápoje a odmítá ho po dobu tří let.⁴²

6.1 Znaky alkoholismu

Jako každá závislost, která má své základní symptomy a znaky, tak ani závislost na alkoholu není výjimkou. Syndrom závislosti na alkoholu uznala a pojmenovala mezinárodní klasifikace nemocí v roce 1948 jako nemoc označovaná F10.

Mezi základní znaky, kterými si řídí medicína a společnost, zda osoba je či není závislá, patří pocit silné touhy a neustálý pocit požití alkoholický nápoj. Druhým znakem je, že takováto osoba má potíže s kontrolováním při přijímání této látky. Třetím a velmi důležitým a prokazatelným znakem je stav pokračování v pití i přesto, že u takové osoby se objevují škodlivé následky, jako například depresivní stavy, které jsou způsobené nadměrným pitím. Mezi další znaky takové závislosti patří zvyšování se tolerance na alkohol pro své uvolňující účinky, které dříve byly způsobené nižší dávkou. Posledním znakem, který svědčí o závislosti, je, že osoba, která má problém, začíná zanedbávat zájmy a koníčky, které uskutečňovala dříve pro své potěšení.⁴³

Tato závislost se nejčastěji projevuje amnézií, tudíž okénky, které jsou způsobené zvýšeným pitím alkoholických nápojů. Dalším projevem této závislosti je tajné a nekontrolovatelné pití, které není schopen člověk vysvětlit. Mezi další znaky, patřící do této závislosti, spadá neustálé myšlení na alkohol, které mohou vést až k pocitu viny. *„Nejprve člověk pije, aby se zbavil nálady, úzkosti či myšlenek na*

---

⁴² KASALOVÁ, R. *Závislosti: Chci pomáhat bez rozdílu, aneb jak na sociálně patologické jevy* [online]. 2. Benepal, a.s., 2012, 84 s. [cit. 2017-01-19]. Dostupné z: http://www.benepal.cz/files/project_1_file/ZAVISLOSTI.pdf . str. 14

⁴³ NEŠPOR, K. *Jak překonat problémy s alkoholem: Určeno lidem, kteří mají problémy s alkoholem, i těm, kdo jim chtějí pomáhat* [online]. 4vyd. Sportpropag, 2004, 127s. [cit. 2017-01-18]. Dostupné z WWW: <http://www.alkoholik.cz/zavislost/ke-stazeni/online-knihy/category/1-online-knihy.html>. str. 9

*problémové situace.*⁴⁴ Po vytvoření závislosti u člověka nastává špatná nálada při abstinčním procesu. Prvním varovným signálem je, že osoba přestává pít s mírou.

Dalším charakteristickým znakem, který postihne osobu, jež nekontrolovatelně nebo v přehnaném množství požíla alkohol, je stav, kterému se říká kocovina. Kocovina se vyznačuje mnoha příznaky, ale mezi základní patří únava, spavost, malátnost a vysoká potřeba pít nealkoholické nápoje, nevolnost až zvracení.⁴⁵

U osoby, která často požívá alkoholické nápoje a naráz přestane, se objeví abstinční příznaky. „*Abstinence nebo zdrženlivost je vzdání se věci nebo činnosti, která způsobuje prožitek.*“⁴⁶ Tento stav nastává v době, kdy osoba přeruší či radikálně omezí množství požití alkoholických nápojů. Jejich vznik lze očekávat již po několika hodinách či dnech, konkrétně den druhý. Mezi příznaky patří třes rukou, bolesti hlavy, pocit na zvracení až zvracení.⁴⁷

6.2 Stupně opilosti

S pojmem alkoholismus úzce souvisí pojem opilost. Opilost se dělí do pěti skupin. „*Stupně ovlivnění je vždy dán kombinací postižení psychických, sensorických a motorických funkcí.*“⁴⁸

6.2.1 První stupeň = podnapilost

Ten lze charakterizovat jako nejmírnější stupeň vlivu alkoholu na lidský organizmus. „*Jedná se o mírné, někdy jen velmi diskrétně vnímatelné ovlivnění duševních, smyslových a jemných pohybových funkcí.*“⁴⁹ Tato fáze nemusí být pro ostatní lidi jasně určitelná z důvodu neznámosti této osoby. U tohoto jedince dochází

---

⁴⁴ MARHOUNOVÁ, J., NEŠPOR, K. *Alkoholici, feťáci a gambleři*. 1 vyd. Praha : Empatie, 1995. 110 s. Společensko-vědní řada. ISBN 80-901-6189-8. str. 66

⁴⁵ MLČOCHOVÁ, E. *Kocovina, příznaky a projevy kocoviny* [online]. ©2003-2016 [cit. 2017-01-21]. Dostupné z WWW: http://www.alkoholik.cz/zavislost/kocovina/kocovina_priznaky_a_projevy_kocoviny.html

⁴⁶ MLČOCHOVÁ, E. *Abstinence u alkoholika při odvykací léčbě a dlouhodobá - příznaky, pravidla* [online]. ©2003-2016 [cit. 2017-01-21]. Dostupné z WWW: http://www.alkoholik.cz/zavislost/abstinence_dohled/abstinence_u_alkoholika_pri_odvykaci_lecbe_a_dlouhodob_a_priznaky_pravidla.html

⁴⁷ MLČOCHOVÁ, E. *Abstinence u alkoholika při odvykací léčbě a dlouhodobá - příznaky, pravidla* [online]. ©2003-2016 [cit. 2017-01-21]. Dostupné z WWW: http://www.alkoholik.cz/zavislost/abstinence_dohled/abstinence_u_alkoholika_pri_odvykaci_lecbe_a_dlouhodob_a_priznaky_pravidla.html

⁴⁸ STRAKA, E. *Alkoholologie v soudním lékařství*. Martin : Vydavatelství Osveta, 2011. 182 s. ISBN 978-80-8063-367-7. str. 106

⁴⁹ STRAKA, E. *Alkoholologie v soudním lékařství*. Martin : Vydavatelství Osveta, 2011. 182 s. ISBN 978-80-8063-367-7. str. 106-107

k snadnému navázání společenských kontaktů, zpomalení doby reflexů na vnější podněty, či zhoršení adaptace zraku na šero a tmu a reakční doba bývá prodloužená.

6.2.2 Druhý stupeň = lehký stupeň opilosti

Tento stupeň se vyznačuje tím, že jedinec trpí chvástavostí, mnohmluvností, dochází u něj ke snížení morálních zábran a bývá občasně agresivní. Jedincova chůze není plynulá, vrávorá, trpí stranovou dysfunkcí a poráží předměty kolem. „*V této fázi alkoholického uvolnění i laická osoba pozná, že subjekt je „pod vlivem“.*“⁵⁰

6.2.3 Třetí stupeň = střední stupeň opilosti

Tento stupeň je charakteristický tím, že jedinec patřící do této skupiny mluví nesrozumitelnou řečí a blábolí, jeho orientace a pozornost je velmi snižena. Projevuje se krutým chováním, které přechází do agresivního či brutálního afektu či výkřiku, ale i může plakat. Jedincova chůze je nejistá, vrávorá s pády, které obvykle končí i závažným zraněním.

6.2.4 Čtvrtý stupeň = těžký stupeň opilosti

Jedinec se v této fázi vyznačuje nesrozumitelnou řečí, neschopností chůze, která obvykle končí polohou „na čtyřech“. Tento člověk má utlumené všechny senzory, jak orientační, tak fyziologické. Velmi často dochází ke spontánnímu zvracení, kde hrozí udušení se obsahem žaludku.

6.2.5 Pátý stupeň = intoxikace

Tento pojem v překladu znamená otrava alkoholem. „*Negativní důsledky nadměrného pití se mohou projevit zhoršováním zdravotního stavu, případně i akutním onemocněním formou intoxikace.*“⁵¹ Vzniká v důsledku nadměrného pití alkoholických nápojů. Těžká intoxikace alkoholem nastává v době, kdy postižený má v krvi více jak tři promile alkoholu. U takového případu hrozí udušení zvratky. Intoxikace se projevuje několika způsoby, jako je například zčervenalá kůže na obličeji, lhostejnost, zpomalené dýchání až zástava dechu, spavost. Intoxikace může v některých případech končit úrazy, bezvědomím, až smrtí.

---

⁵⁰ STRAKA, L. *Alkoholologie v soudním lékařství*. Martin : Vydavatelství Osveta, 2011. 182 s. ISBN 978-80-8063-367-7. str. 108

⁵¹ BUDINSKÝ, V. *Ať žije alkohol: přítel a lék*. Pardubice : Mayday, 2008. 160 s. Společensko-vědní řada. ISBN 978-80-86986-38-8. str. 50

7 STÁDIA ZÁVISLOSTI NA ALKOHOLU

Odborná literatura uvádí čtyři vývojová stádia, ve kterých se již utváří u člověka závislost na alkoholu.

7.1 Fáze iniciální neboli počáteční

První stádium je charakterizováno tím, že alkohol je osobou vyhledáván pro svůj psychotropní účinek, tudíž lze říci, že se pro osobu stává drogou. Zde jsou alkoholické nápoje vyhledávány proto, aby osoba potlačila nepříjemné události, nebo aby si zlepšila současnou náladu. Pro toto dočasné ovládnutí si osoba postupně přidala dávky a frekvence použití, ale k otravě zde ještě nedochází. Osoba sama bez pomoci dokáže s konzumací přestat.⁵²

7.2 Fáze varovná

Ve druhém stádiu se objevují první otravy způsobené nadměrným požitím alkoholu, které se postupně zvyšují. V důsledku nadměrného požití alkoholu osoba vnímá výjimečně ztrátu paměti, takzvaně okna. U osoby pijící alkoholické nápoje se objevuje zvýšená tolerance, která je způsobená zvýšenou konzumací těchto nápojů. Člověk přechází od slabších nápojů k silnějším, často pije sám a ztrácí kontrolu nad svým pitím.⁵³

7.3 Fáze kritická nebo rozhodná

Toto třetí stádium je charakteristické stále častější konzumací alkoholu a zvyšující se tolerance. Osoba, která se nachází v této fázi, mívá stále častější alkoholické amnézie, což v překladu znamená, že si osoba nepamatuje, co v opilosti dělala. Tato forma ztráty paměti je známá ve společnosti jako takzvaná okna. Zde se objevuje každodenní konzumace alkoholu, která vede k utváření závislosti. Osoba, která sem již spadá, ztrácí kontrolu nad svým pitím, okolní společnosti slibuje, že alkohol

---

⁵² MARHOUNOVÁ, J., NEŠPOR, K., *Alkoholici, fetišci a gambleři*. 1. vyd. Praha : Empatie, 1995. 110 s. Společensko-vědní řada. ISBN 80-901-6189-8. str. 69

ŠTABLOVÁ, R. *Návykové látky a kriminalita*. 1. vyd. Praha : Policejní akademie České republiky, 1995. 307 s. Společensko-vědní řada. ISBN 80-901-9231-9. str. 267

⁵³ MARHOUNOVÁ, J., NEŠPOR, K., *Alkoholici, fetišci a gambleři*. 1. vyd. Praha : Empatie, 1995. 110 s. Společensko-vědní řada. ISBN 80-901-6189-8. str. 69

ŠTABLOVÁ, R. *Návykové látky a kriminalita*. 1. vyd. Praha : Policejní akademie České republiky, 1995. 307 s. Společensko-vědní řada. ISBN 80-901-9231-9. str. 267

přestane požívat, což neustále porušuje. V případě, že se slib snaží dodržovat, začínají se u něho projevovat abstinenční příznaky.⁵⁴

7.4 Fáze konečná

Poslední fáze je charakteristická tím, že tolerance na alkoholické nápoje se snižuje, což u osoby vede k rychlejšímu opilství a k tomu, že bez alkoholu nevydrží, což vede k neustálému pití. Toto vede k častějším intoxikacím a amnéziím. Tato fáze může v krajních případech končit až deliriem, tudíž smrtí.⁵⁵

---

⁵⁴ ŠTABLOVÁ, R. *Návykové látky a kriminalita*. 1. vyd. Praha : Policejní akademie České republiky, 1995. 307 s. Společensko-vědní řada. ISBN 80-901-9231-9. str. 267

TARABČÁKOVÁ, J. Příznaky a stádia alkoholismu. *JULDA: Praktické informace všeho druhu* [online]. 2014 [cit. 2017-01-13]. Dostupné z WWW: <http://www.julda.cz/2014/09/priznaky-a-stadia-alkoholismu/>

⁵⁵ ŠTABLOVÁ, R. *Návykové látky a kriminalita*. 1. vyd. Praha : Policejní akademie České republiky, 1995. 307 s. Společensko-vědní řada. ISBN 80-901-9231-9. str. 267

TARABČÁKOVÁ, J. Příznaky a stádia alkoholismu. *JULDA: Praktické informace všeho druhu* [online]. 2014 [cit. 2017-01-13]. Dostupné z: <http://www.julda.cz/2014/09/priznaky-a-stadia-alkoholismu/>

8 LEGISLATIVA ZAMĚŘENÁ NA ALKOHOLISMUS

Legislativní úprava na úseku alkoholismu, respektive pro používání alkoholových nápojů či jeho prodej je upravena v zákoně číslo 379/2005 Sb., o opatření k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů.

Problematika alkoholu je konkrétně upravena v hlavě III. a následujících hlavách tohoto zákona. Tento zákon mimo jiné upravuje podmínky prodeje alkoholových nápojů. Takovýto prodej lze uskutečnit pouze ve specializovaných prodejnách, specializovaných odděleních velkoplošných prodejen, které jsou určeny k prodeji alkoholových nápojů či v prodejnách, kde se prodávají potraviny či smíšené zboží. Tyto charakterizované prodejny se mohou vyloučit v případech prodeje u příležitostného rozlévání alkoholových nápojů. Těmito příležitostmi se rozumí například slavnosti, tradiční akce, výroční trhy a takto podobně zaměřené akce. Tento zákon také zakazuje prodej a výrobu hraček, podobajících se jakémukoliv alkoholovému nápoji.

Tato legislativa určuje věkovou hranici pro podání a prodej alkoholových nápojů na minimálně 18 let věku. Toto však neplatí, jestliže se jedná o osobu, která se soustavně připravuje na budoucí povolání v oboru jako je hotelnictví a turismus, kuchař-číšník a prodavač.

Legislativní opatření tohoto zákona především zakazuje prodávat a podávat alkoholické nápoje, a to konkrétně osobám mladším 18 let na všech akcích, osobám podnapilým a v prostorech, které jsou blíže vymezeny zákonem.

„Provozovatel je povinen na místě prodeje alkoholových nápojů umístit pro kupujícího zjevně viditelný text zákazu prodeje osobám mladším 18 let. Text musí být pořízen v českém jazyce černými tiskacími písmeny na bílém podkladě o velikosti písma nejméně 5 cm.“⁵⁶ Je zákonem přesně daný zákaz požívat alkoholické nápoje osobou, která vykonává činnost, při které by mohla ohrozit život nebo zdraví svoje nebo dalších osob, nebo v krajních případech poškodit majetek.

Ošetření probíhá v protialkoholní záchytné stanici. Záchytná stanice je zdravotnické zařízení, které zřizuje územně samosprávný celek, který může

---

⁵⁶ ČESKO. Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů [online]. AION CS © 2010-2017 [cit: 2017 – 02 -09]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-379>. §14

v samostatné působnosti zajišťovat v tomto zařízení poskytování zdravotnických služeb též smluvně a to tak, aby na celém jeho území byla zajištěna záchranná služba. Za odvoz osoby, která je prokazatelně určená pro odvoz do zdravotnického zařízení odpovídá osoba, která vyzvala osobu k vyšetření. Tuto případnou dopravu, vyšetření, ošetření a následný případný pobyt na záchranné stanici hradí ošetřená osoba a to v případě, že se prokáže přítomnost alkoholu či jiné návykové látky. V opačném případě tyto aktivity hradí osoba, která vyzvala tuto osobu k vyšetření. Jestliže je osoba vyšetřována na záchranné stanici, pak tato stanice tuto skutečnost oznamuje jejímu praktickému lékaři. Jestliže se do záchranné stanice dostane osoba, které je méně jak 18 let věku, tak tato stanice musí oznámit tuto skutečnost zákonnému zástupci, popřípadě jiné osobě, která je odpovědná za její výkon a samozřejmě orgánu sociálně právní ochrany dětí.

9 SYSTÉM LÉČEBNÝCH A PORADENSKÝCH ZARÍZENÍ

V České republice existuje řada státních i nestátních organizací, které se zabývají snahou vyléčit osoby ze závislosti na hazardu a alkoholu. Mezi nestátní a nejvíce proslulé organizace se řadí Anonymní alkoholici a Anonymní hráči. Mezi státní lze zařadit Psychiatrickou nemocnici v Dobřanech. Tyto organizace jsou dále pak vybrány pro rozepsání.

9.1 Anonymní alkoholici

Tato lékařská organizace vznikla koncem 30. let 20. století v USA. V České republice se tato organizace uchytila od roku 1990. Anonymní alkoholici jsou známí po celém světě, ve spojení jako Alcoholics Anonymous, ve zkratce AA. Tuto organizaci založil v roce 1935 obchodník vystupující pod pseudonymem Bill, který byl považován za nevléčitelného alkoholika, ale na jedné ze svých cest dostal chuť na alkohol, a tak vzal telefon a volal svému příteli, který měl stejný problém, a na místo toho, aby ho požádal o pomoc, pomoc mu nabídl, a tím došlo k překročení krize a k prvnímu signálu založit organizaci AA.⁵⁷ Organizace AA pracuje na principu terapeutických komunit, které vede profesionální terapeut. „*Anonymní alkoholici je společenství mužů a žen, kteří spolu vzájemně sdílejí své zkušenosti, sílu a naději, že mohou vyřešit svůj společenský problém a pomoci ostatním k uzdravení se z alkoholizmu.*“⁵⁸ Po vstupu do této organizace musí mít osoba touhu přestat s pitím. Hlavním cílem je udržet členy střízlivé. Průběh léčení probíhá v pravidelných sezeních, které jsou zdarma a pro veřejnost anonymní. „*Člověk přijde, když to potřebuje.*“⁵⁹

9.2 Anonymní hráči

Organizace Gamblers Anonymous neboli Anonymní hráči či gambleři vznikly dle vzoru Anonymních alkoholiků. Spolek byl náhodně založen v lednu 1957, kdy se dali dohromady dva muži díky svým hráčským problémům. Tato skutečnost je vedla

---

⁵⁷ NEŠPOR, K. *Zůstat střízlivý: praktické návody pro ty, kteří mají problém s alkoholem, a jejich blízké* [online]. Vyd. 1. Brno: Host, 2006. 236 s. [cit. 2017-01-21]. ISBN 80-729-4206-9. Dostupné z WWW: <http://www.alkoholik.cz/zavislost/ke-stazeni/online-knihy/category/1-online-knihy.html?format=html&limitstart=10> . str. 66

⁵⁸ NEZNÁMÝ. *Anonymní alkoholici: Informace pro veřejnost* [online]. ©2011-2016 [cit. 2017-01-21]. Dostupné z WWW: <http://www.anonymnialkoholici.cz/o-nas/info-pro-verejnost.pdf> . str. 3

⁵⁹ NEŠPOR, K. *Napsali o nás: Člověk přijde, když to potřebuje* [online]. ©2011-2016 [cit. 2017-01-21]. Dostupné z: <http://www.anonymnialkoholici.cz/o-nas/clanky.html>

k tomu, že se začali pravidelně měsíc scházet, a to vedlo k překonání problémů. Důsledkem toho bylo založení této organizace. První setkání se uskutečnilo v září 1957 v Kalifornii.⁶⁰ Tato organizace je v České republice poměrně mladým společenstvím ve srovnání se západním světem. To je dáno především tím, že alkohol byl více rozšířeným problémem již v totalitním režimu, na rozdíl od gamblingu. V České republice bylo první seznámení a sezení uskutečněno v lednu 2008. Jednou z podmínek členství je upřímná a trvalá touha ukončit hraní a sázení. Na veškerých setkáních se dodržuje anonymita, výhodou je, že se nekladou žádné otázky a každý návštěvník si řekne jen tolik, kolik chce. Podmínkou je, že musí chodit střízliví – bez známek alkoholu a se snahou nehrát.⁶¹

9.3 Psychiatrická nemocnice v Dobřanech

Psychiatrická léčebna má vyhrazená tři oddělení, která se zabývají patologickým hráčstvím a problematikou závislosti na alkoholu z krátkodobého a dlouhodobého hlediska.

9.3.1 Oddělení 1

Slouží pro příjem pacientů, kteří mají problémy vyplývající ze závislosti na psychoaktivních látkách, jako jsou drogy a alkohol. Terapeutická sezení řídí psycholog, který je nápomocný celému oddělení. Pacienti se na tomto oddělení nacházejí v ústavním zařízení pro protialkoholovou léčbu. *„Cílem a náplní je základní poučení klientů o závažnosti nebezpečí plynoucí z dalšího užívání nebo zneužívání psychoaktivních látek a především motivace pro rozhodnutí k dobrovolné léčbě.“*⁶²

9.3.2 Oddělení 25

Je zaměřené pro pacienty, kteří mají problém z dlouhodobého hlediska se závislostí na alkoholu. Je především specifikováno pro starší pacienty, pro které jsou přizpůsobené aktivity vedené terapeutickým týmem. Ten se skládá z lékařů, zdravotníků

---

⁶⁰ NEŠPOR, K. *Už jsem prohrál dost: Příručka pro ty, kteří mají problémy s hazardní hrou, kdo chtějí takovým lidem pomáhat, kdo chtějí problémům s hazardní hrou předcházet* [online]. Praha : Sportpropag, 2006 [cit. 2017-01-21]. Dostupné z: <http://www.milan.cernoch.net/download/uzjsemprohraldost.pdf>. str. 87

⁶¹ NEZNÁMÝ. *Kdo jsou Anonymní Gambleré?* [online]. ©2008-2016 [cit. 2017-01-21]. Dostupné z WWW: <http://anonymnigambleri.cz/kdo-jsou-anonymni-gambleri/>

⁶² NEZNÁMÝ. *Psychiatrické nemocnice v Dobřanech: Oddělení 1* [online]. 2008 [cit. 2017-01-21]. Dostupné z WWW: <http://www.pldobrany.cz/psychologie-psychoterapie-ergoterapie-arteterapie/oddeleni-1.htm>

sester, terapeutů a psychologů. Základní snahou je pomoc překonat pacientovi náročné životní období a umožnit mu žít ve kvalitnějším stylu života.⁶³

9.3.3 Oddělení 24

Je specifikováno pro léčbu patologického hráčství a alkoholismu. Toto oddělení je zaměřené na muže, kteří jsou starší 18 let, a jejich léčba je po celou dobu hrazena pojišťovnou. Pacienti mají nárok na vystavení pracovní neschopnosti po celou dobu hospitalizace. „Průměrná doba hospitalizace se u závislosti na alkoholu pohybuje kolem 3 měsíců, u patologického hráčství je to zhruba 6 týdnů.“⁶⁴ V době, kdy je pacient propuštěn, by měl po dobu jednoho roku pokračovat v terapii ve formě ambulantní péče, která ještě více napomáhá k absolutní abstinenci. Na toto oddělení nastupují osoby dobrovolně s touhou závislosti zanechat a úplně abstinovat. Po celou dobu léčby pacient musí docházet na psychoterapie a splňovat léčebný režim, například vést si deník, do kterého sepisuje pocity, myšlenky a potřeby, musí docházet na pracovní terapie, které probíhají většinou na zahradách, a arteterapii, která vede ke svalové relaxaci, například ve formě jógy. Každý den má pevný řád a strukturu, což slouží k obnovení žádoucích vzorců chování, zvyšuje odolnost proti stresu a buduje mechanismy, které mají v budoucnosti zabránit recidivě.⁶⁵

---

⁶³ NEZNÁMÝ. *Psychiatrické nemocnice v Dobřanech: Oddělení 25* [online]. 2008 [cit. 2017-01-21]. Dostupné z WWW: <http://www.pldobrany.cz/psychologie-psychoterapie-ergoterapie-arteterapie/oddeleni-25.html>

⁶⁴ NEZNÁMÝ. *Psychiatrické nemocnice v Dobřanech: Oddělení 24* [online]. 2008 [cit. 2017-01-21]. Dostupné z WWW: <http://www.pldobrany.cz/psychologie-psychoterapie-ergoterapie-arteterapie/protialkoholni-oddeleni.html>

⁶⁵ NEZNÁMÝ. *Psychiatrické nemocnice v Dobřanech: Oddělení 24* [online]. 2008 [cit. 2017-01-21]. Dostupné z WWW: <http://www.pldobrany.cz/psychologie-psychoterapie-ergoterapie-arteterapie/protialkoholni-oddeleni.html>

10 PROBLÉMY S PATOLOGICKÝMI FORMAMI CHOVÁNÍ

Návykové formy chování v podobě patologického hráčství a alkoholismu s sebou přináší mnoho různých problémů, které se dotýkají jak osoby jeho samotné, tak osob v jeho bezprostředním okolí.

10.1 Patologické hráčství

Tato návyková forma chování s sebou přináší některé problémy i následky spojené s hráčskou závislostí. Nejčastějšími problémy, spojené s touto návykovou formou, jsou finanční problémy, které mohou vést až k vyhlášení bankrotu. S finančními problémy je spjata i kriminální chování, v jehož důsledku je hráč schopen získat peníze různými cestami, jako například pornografií, obchodováním s drogami či krádežemi. Typická hráčská závislost s sebou přináší i značnou ztrátu kontroly nad svým chováním, která se projevuje v oblasti sebevražd či silných depresích. Mezi typické problémy patří rozpad rodiny a unikání před svými problémy k jiným návykovým látkám v podobě alkoholu, či k užívání drog.⁶⁶

10.2 Závislost na alkoholu

Alkohol v těle osoby s sebou může přinést různé problémy, jak osobě samotné, tak v mnoha případech i osobám okolo ní. Konzumace alkoholických látek vede k činnostem, které by osoba nedělala, kdyby alkohol nepožila.⁶⁷

---

⁶⁶ STRAKA, E. *Alkohologie v soudním lékařství*. Martin : Vydavatelství Osveta, 2011, 182 s. ISBN 978-80-8063-367-7. str. 159-160-161

⁶⁷ STRAKA, E. *Alkohologie v soudním lékařství*. Martin : Vydavatelství Osveta, 2011, 182 s. ISBN 978-80-8063-367-7. str. 165

PRAKTICKÁ ČÁST

11 METODIKA PRAKTICKÉ ČÁSTI

Cílem praktické části je zjistit, zda patologickému hráčství a alkoholismu propadají a holdují více ženy či muži, a v jakém věkovém rozmezí těmto závislostem propadají.

Pro dosažení cíle jsem zvolila dvě metody. První metodou jsou dva kazuistické případy týkající se návykových forem chování, respektive patologického hráčství a alkoholismu. Cílem je zjistit, proč dotyční do těchto závislostí padají a jaké konkrétní důsledky s sebou závislosti přinášejí.

Druhou metodou je dotazníkové šetření.

Toto šetření má za cíl potvrdit nebo vyvrátit tyto následující mnou stanovené hypotézy. První hypotéza podporuje hlavní cíl mé bakalářské práce, to je genderové srovnání a věkové srovnání četnosti podléhání těmto formám. V rámci tohoto cíle chci prokázat, že patologickému hráčství propadají více muži, a to ve věku kolem 20 let. Tato hypotéza je podložena odpověďmi na otázku číslo 5 : Vyzkoušel/a jste někdy hraní na hracích přístrojích či sázení? Dále otázka číslo 6 : Zkoušel/a jste někdy sázet na sport či kupovat si stírací losy? Následuje otázka číslo 8 : Zkoušel/a jste někdy hrát hazardní hry na internetu nebo v kamenných kasinech? A nakonec otázka číslo 9 : Hrál/a jste někdy karty či jiné hry za peníze?

Dále chci dokázat, že alkoholismu holdují více ženy, a to v rozmezí 40 až 50 let. Tuto hypotézu dokládám otázkami číslo 12 : Kdy jste naposledy pil/a alkoholické nápoje? Dále otázkou číslo 13 : V kolika letech jste poprvé přišel/a do kontaktu s alkoholem? Nakonec pak mé šetření dokládá otázka číslo 14 : Kolikrát jste byl/a opilý/á tak, že jste měl/a problémy s chůzí, mluvením, zvracel/a jste či si nepamatoval/a, co se stalo?

Jako poslední mnou stanová hypotéza je, že existence povědomí o možnostech léčení těchto závislostí v Plzeňském kraji je velmi malá. Zde výsledky šetření podkládám odpověďmi na otázku číslo 15 : Slyšeli jste někdy, že existují organizace pomáhající gamblerům a alkoholikům? A nakonec pak otázkou číslo 17 : Znáte nějakou léčebnu, která se nachází v Plzeňském kraji?

12 KAZUISTICKÉ PŘÍPADY

Tyto případy jsem zvolila z toho důvodu, že jsem měla možnost pohovořit si se dvěma muži, kteří propadli závislosti na hazardních hrách a alkoholu. Oba si přejí zůstat z pochopitelných důvodů v anonymitě. Jejich přání jsem vyhověla a jednotlivé kazuistiky tomuto přizpůsobila. Na první rozhovor jsem dostala kontakt od známého příslušníka Policie České republiky. Náš kontakt spočíval v konverzaci přes sociální síť Facebook, nicméně zdroj je důvěryhodný. S druhým mužem jsem se setkala osobně, protože bydlí v Plzeňském kraji.

Důvodem mé volby zmíněné metody byla skutečnost, že mě zajímal takzvaný „spouštěč“ a motiv jejich závislosti a také to, jaké konkrétní důsledky pro ně samotné, pro jejich život a jejich okolí, s sebou jejich závislost přinesla.

12.1 První výpověď

Přesný seznam otázek a odpovědí je uvedený v Příloze číslo 1.

Anonymní muž, pocházející z Libereckého kraje, v současné době žijící v Plzeňském kraji, 28letý, vzpomíná na svůj gamblerský příběh. Ve svých 18 letech se v hospodském zařízení setkal s hazardem ve formě výherních hracích automatů. Tam chodil se svým kamarádem každý pátek na pivo a za zábavou. Jednoho dne si všimli, jak Vietnamci hrají automaty a vsází do nich neuvěřitelné peníze. Po měsíčním pozorování, jak hra probíhá, ho kamarád popíchl, aby to šli také zkusit, avšak už se zapomněl zmínit, že již zkušenosti s hraním má, a tím se vše rozeběhlo. První kontakt proběhl tak, že do automatu hodil dvacet korun, a jak to bývá, napoprvé vyhrál neuvěřitelných 250 Kč, které následně s kamarádem propili. Jeho hráčská závislost trvala v období od 18 let do 19 let, takže vlastně rok. Převážně se mu vedlo, jednou vyhrál i 80 tisíc korun. Po devíti měsících, dalo by se říci vítězství, přišla éra proher, ve kterých prohrál vše. Ze začátku finanční prostředky čerpal z peněz, co měl našetřeny, což logicky později nestačilo, tak si začal půjčovat od přátel a od rodiny. S kamarádem se nadále scházeli každý pátek, který se místo „pokecu“ proměnil v pouhé hraní automatů. Takto se zabavili dvě až tři hodiny. Částka, kterou prohrál v této době, se dá vyčíslit až do mínusu přes sto tisíc. V době výher si zkusit zahrát i ruletu, ale tu po třech za sebou jdoucích prohrách vzdal a zůstal raději u automatů. Když prohrával, měl deprese, byl naštvaný sám na sebe a měl stále častější myšlenky na to, jak ty prohrané

peníze vyhrát zpět. To se však nepovedlo. Po necelém roce byl na mizině, neměl ani na pivo, na jídlo a běžné výdaje, i přesto, že chodil do práce. To vedlo k uvědomění si, že má s hraním problém, a v době, když vážně neměl ani „floka“ a nemohl si dopřát to, co měli ostatní kolem něho, například pivo, si řekl, že toho nechá, že ty peníze raději propije. Tento muž však říká, že jeho hladina alkoholu je přiměřená, a nepovažuje se za alkoholika. Tvrdí, že je na denní hladině, což jsou přibližně dvě piva každý den, když jede z práce vlakem. Hodnotí se tak, že dopadl ještě dobře, peníze se mu daří splácet a na hru pomyslení nemá. Sám tvrdí, že ho vyléčila od gamblerství žízeň a větší chuť na pivo. Bohužel, ho však také připravila o řidičský průkaz.

12.2 Druhá výpověď

Přesný seznam otázek a odpovědí je uvedený v Příloze číslo 2.

Muži z Plzeňského kraje je v současnosti 43 let. Již v pubertě začal propadat hazardu v podobě hraní karet se svými spolužáky na středním odborném učilišti za peníze. Na přelomu svých 18 let se začal věnovat hazardním hrám důkladněji a více. Do kontaktu s hazardem v pravém slova smyslu se dostal v době, když čekal v Plzni na autobus, kdy se šel zabavit do baru a zaujalo ho hraní automatů. Nejdříve se díval, ale později tomu propadl. V jeho éře gamblerství vyzkoušel řadu jiných her v podobě pokeru a rulety, ale ty z důvodu nedostupnosti a větší obtížnosti opustil a vrátil se k bednám, tudíž k automatům. Jak to bývá, v první řadě vyhrával, v prvním kontaktu vyhrál 300 Kč, což se párkrát i zopakovalo, ale častější stav byla prohra. Tyto prohry nebyly tak vysoké, a tak měl peněz dost, tedy v době, kdy ještě měl našetřené peníze. Když mu tyto zásoby došly, uvědomil si, což bylo přibližně po třech měsících, že je na čase prohrané peníze vyhrát či získat zpět. Ze začátku bral hraní her jako pocit uvolnění, hrál, dalo by se říci, pro zábavu. Automaty mu vlastně zaplňovaly dobu, ve které čekal na autobus, který ho měl odvézt domů. V době, kdy začal prohrávat, začal být nervózní, našťvaný sám na sebe, že zas té touze propadl. Jako důvod, proč začal hrát, udává, že má slabou vůli. Následovaly deprese a přemýšlení, jak peníze vyhrát zpět za každou cenu. To se odrazilo na jeho finanční situaci, kterou se snažil vyřešit půjčkami z bank, od rodiny, od přátel. To však po nějaké době přestalo okolí bavit, a tak si půjčil z nebankovního sektoru. Okolí vážnost situace došla v době, kdy začaly chodit na adresu trvalého bydliště, které v té době měl u svých rodičů, první upomínky, exekutoři a vymahači dluhů. V tu dobu si všichni uvědomili, jaký to je obrovský problém. K dnešnímu datu dluží v přepočtu, jak sám udává, přes jeden milion korun, které ví, že

nikdy nezíská zpět. Jeho neustálé prohry vedly k tomu, že začal požívat alkoholické nápoje, které pije proto, aby se trochu uklidnil a přivodil tu správnou atmosféru pro hru. Svou závislost se snažil i sám vyléčit. Hodlal navštívit nestátní organizaci, která pomáhá gamblerům. Tato organizace se nazývá Anonymní gambleři, ale neuspěl proto, že v Plzeňském kraji tato organizace sídlo nemá. Po tomto zjištění sám nastoupil na Psychiatrickou kliniku v Dobřanech, kde mu pomáhali s hráčskou závislostí, a dalo by se říci, že i se začínajícím alkoholismem. Po propuštění se mu povedlo být tři měsíce čistý. Jeho touha se však zase ukázala, když vkročil do baru oslavit svou abstinenci.

12.3 Shrnutí obou výpovědí

Oba muži, kteří se neznají, uvádějí, že do kontaktu s hazardními hrami a alkoholem přišli v době své, dalo by se říci, puberty, kolem svého 18. roku věku. Oba tvrdí, že nejdříve pozorovali okolí, jak se v jejich případech výherní hrací automaty hrají, a teprve poté to vyzkoušeli, ať už ze zvědavosti, tak i pro zahnání nudy. Jak je patrné z jejich odpovědí, nejdříve vyhrávali, což se uvádí v každé literatuře, že je to tak nastavené, aby hazard získal nové zákazníky, poté však přišla v obou případech éra proher, která se vyšplhala do neuvěřitelných peněžních mínusů, a s tím spojených problémů. Je patrné, že je spojené hraní hazardních her s požíváním alkoholických nápojů. Oba muži nakonec dostali otázku, zda si myslí, jestli gamblingu a alkoholismu propadají více muži či ženy, a oba odpověděli dle vlastní zkušenosti, že si myslí, že muži, že mají menší vůli najít si jinou zábavu.

13 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

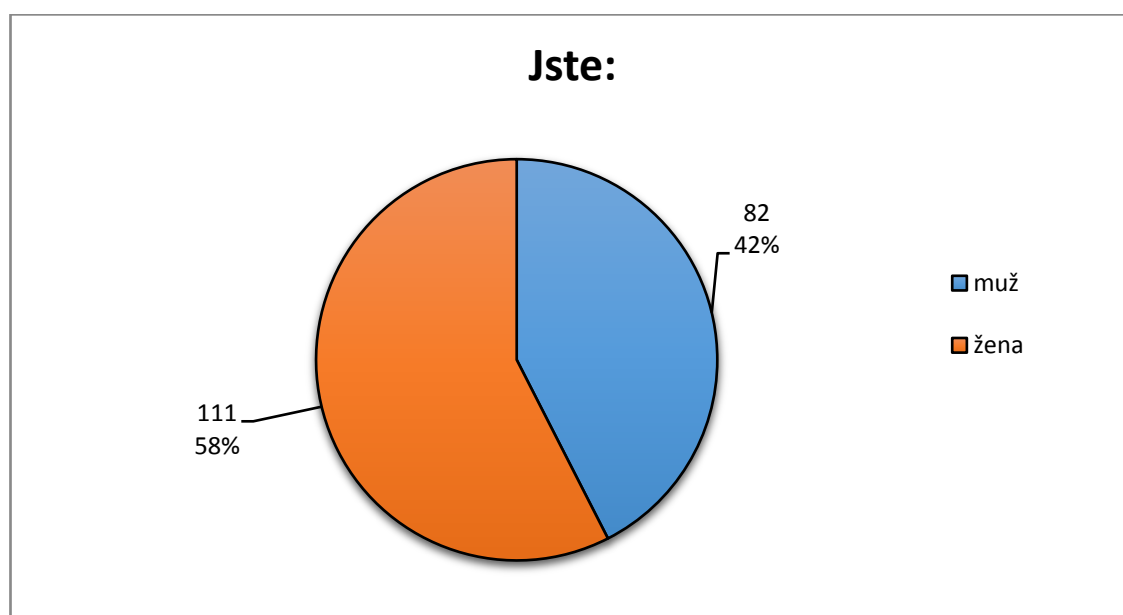
Dotazníkové šetření bylo uskutečněno v období od 2. do 12. 2. 2017. Dotazník, viz příloha číslo 3, byl rozdán respondentům různých věkových kategorií. Šetření se zúčastnili zájemci z řad studentů i učitelský sbor na 2. stupni Základní školy v Manětíně, dále na Střední průmyslové škole strojnické a Střední odborné škole profesora Švejcara v Plzni. Dotazník byl vytvořen také v elektronické podobě a v této formě byl dostupný na sociální síti Facebook, kde odpovídali lidé z Plzeňského kraje, nejenom studenti různých škol, ale i zaměstnanci řady firem, a oslovila jsem i některé seniory z mé vesnice, Nečtiny. Celkem se podařilo pro hodnocení získat 193 úplných dotazníků.

Cílem šetření bylo zjistit, zda patologickému hráčství a alkoholismu propadají a holdují více ženy či muži, a v jakém věkovém rozmezí těmto závislostem propadají.

13.1 Vyhodnocení dotazníku

V této podkapitole se budu zabývat vyhodnocováním dotazníků, zvláště pak otázek důležitých z hlediska obsahu mé práce. Méně důležité otázky doplňujícího charakteru jsou jen zmíněny.

Graf č. 1: Pohlaví

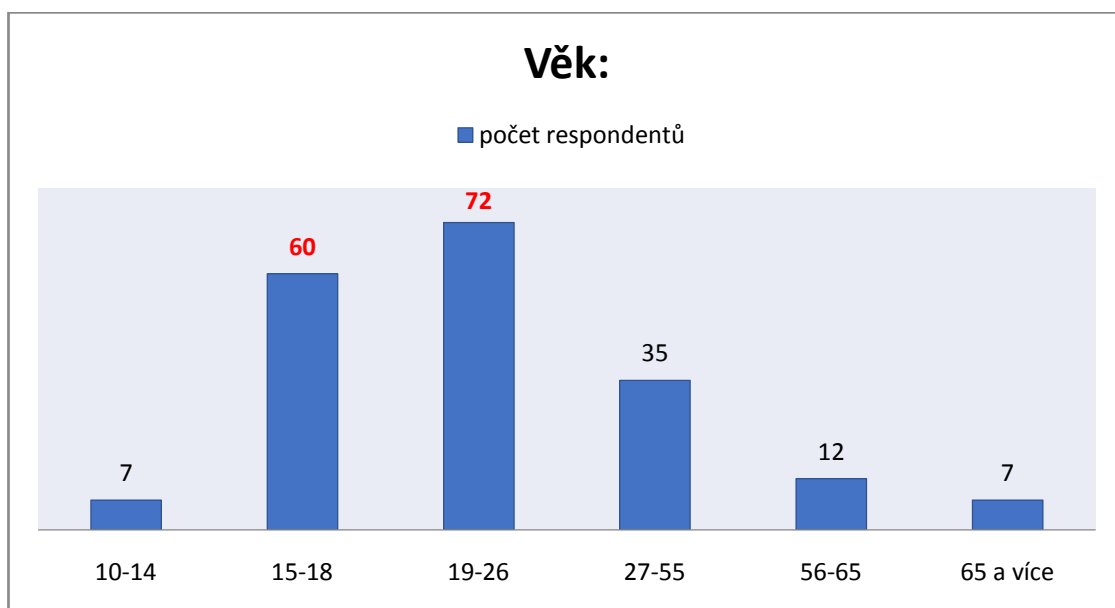
Zdroj ⁶⁸

Dotazníky jsem rozdala ve vesnici, kde bydlím, svým blízkým i ostatním známým z Plzeňského kraje, žákům základní i střední školy, mladším i starším, takže nakonec celkový počet respondentů dosáhl na číslo 193. Všichni byli vstřícní a pomohli mi objasnit problémy, které se týkají zvolené problematiky, převážně však odpovídaly ženy. Z celkového počtu 193 respondentů mi odpovědělo 111 žen, tudíž 58% a pouze 82 mužů, což je 42%.

⁶⁸ Autorka práce, 2017, vlastní šetření

Graf č. 2: Věk

Zdroj:⁶⁹

Pro potřebu mého šetření jsem se snažila oslovit zástupce všech věkových kategorií. Celkem se mi podařilo získat 193 respondentů, které jsem si z hlediska věku rozdělila do následujících kategorií. Děti ve věku 10 až 14 let, mladiství ve věkovém rozmezí 15 až 18 let, dále osoby blízké věku mladistvým (19 až 26 let), následuje kategorie dospělých v rozmezí od 27 do 55 let, poté osoby blízké důchodovému věku, což je pro mne stanovena hranice 56 až 65 let, a následuje kategorie důchodového věku nad 65 let.

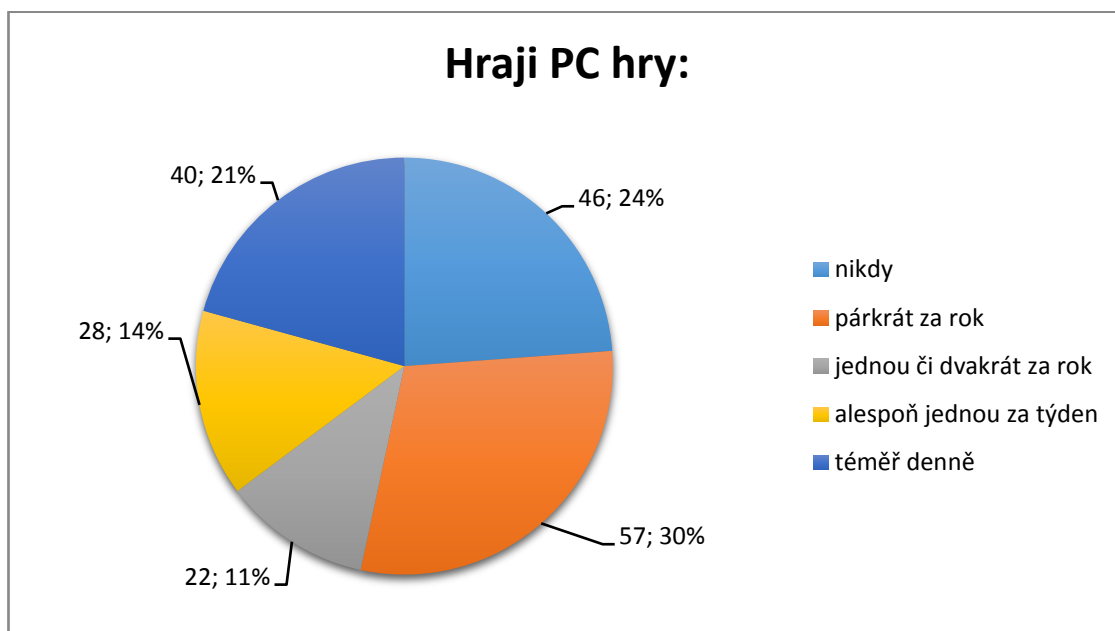
Při oslovování respondentů jsem se převážně zaměřila na dvě věkové kategorie, a to na kategorii mladistvých a osob blízkých věku mladistvým. Je to z toho důvodu, že podle mého názoru jsou tyto dvě věkové skupiny nejvíce náchylné pro vznik zkoumaných závislostí.

Z celkového počtu 193 oslovených respondentů mi odpovědělo 7 dětí, 60 mladistvých, 72 osob blízkých věku mladistvým, dále 35 dospělých respondentů, 12 osob v předdůchodového věku a nakonec 7 osob důchodového věku.

⁶⁹ Autorka práce, 2017, vlastní šetření

Graf číslo 3: Četnost aktivit

Tato otázka byla v přesném znění položena takto: „Jak často děláte následující věci?“ Sama o sobě se skládá ze čtyř nabízených možností, které mají poukázat, jak dnešní lidé tráví svůj volný čas, jak se staví k počítačovým hrám ve vztahu k alkoholu a hazardu, a zda je na jejich denním programu hraní na hracích přístrojích či sázení. Mezi tyto činnosti patří: hraní PC her, chození večer za zábavou, surfování na internetu a hraní automatů či sázek aj.

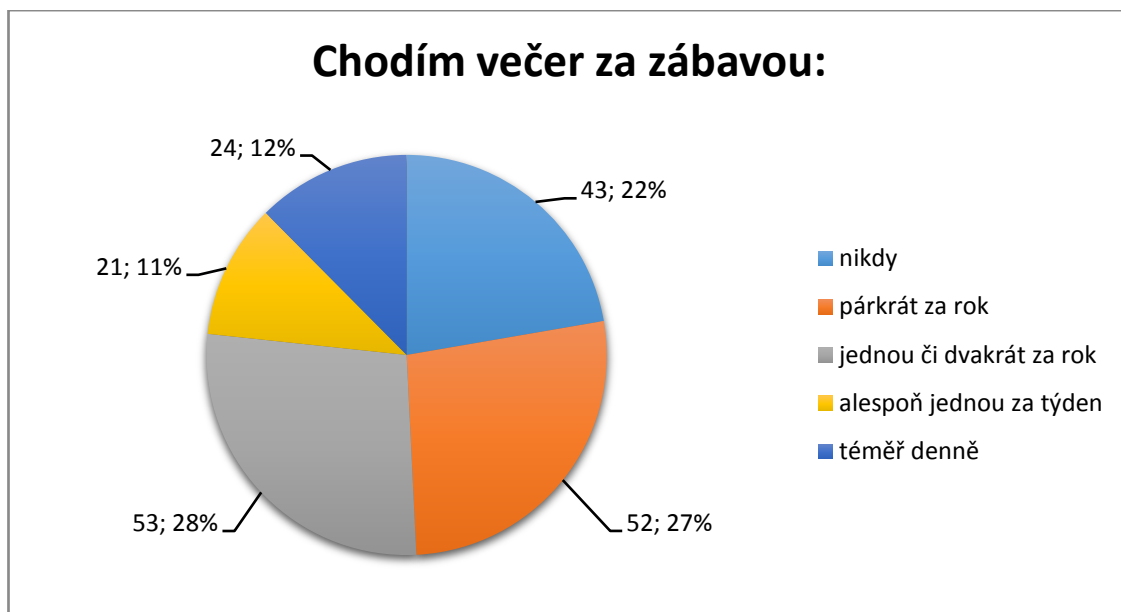

Zdroj:⁷⁰

Tato otázka byla velmi důležitá z hlediska zvoleného tématu. Dala jsem si za cíl zjistit, zda oslovení lidé různého věku hrají počítačové hry a jak často.

Ve výsledku jsem zjistila, že z celkového počtu dotazovaných odpovědělo 46 lidí, což je 24%, že nehrají vůbec počítačové hry, ale to jsem přikládala i faktu, že mezi dotazovanými mám osoby ve vyšším věku, nebo lidi, kteří jsou zaměstnáni od rána do večera. Mezi odpověďmi se také objevilo, že respondenti hrají párkrát za rok. Tuto variantu zvolilo 57 lidí, tedy 30%. Jako další možnost jsem dala na výběr jednou či dvakrát za rok. I tato odpověď získala své příznivce, odpovědělo na ni 22 osob, tedy 11% všech dotazovaných. Alespoň jednou za týden vybralo jako správnou variantu 28 respondentů, což dělá 14%. Poslední možnost bylo hraní téměř denně. Takto odpovědělo 40 oslovených, což je v přepočtu 20% všech lidí zapojených do dotazníkového šetření.

⁷⁰ Autorka práce, 2017, vlastní šetření

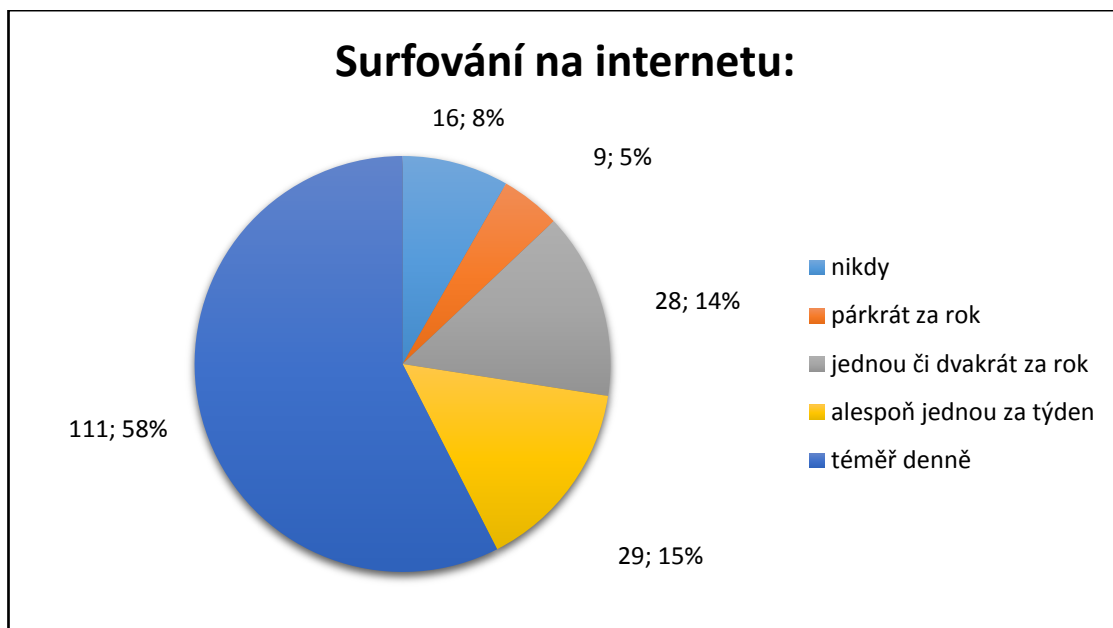

Zdroj ⁷¹

Následující otázka byla opět důležitá z hlediska mé práce, protože velice oblíbená činnost, to je chození večer za zábavou, je často spojená s alkoholem, někdy i hazardem.

Nejčastější odpověď, vyjádřená 53 hlasy, že za zábavou chodí večer jednou či dvakrát za rok, se rovná 28%. O jeden hlas méně dostala možnost párkrát za rok. Tuto variantu zaškrtno 52 dotázaných respondentů, tedy 27%. Velmi mne překvapila ovšem odpověď, že 43 lidí, kterých jsem se ptala, večer za zábavou nechodí nikdy. Takto mi v přepočtu odpovědělo 22% ze všech dotázaných. Na druhou stranu mě také zarazilo, že někteří chodí za zábavou téměř denně. Tuto variantou zvolilo 24 lidí, tedy 12%. Jako poslední možností bylo, že za zábavou chodí alespoň jednou za týden. To si vybralo 21 lidí, což odpovídá 11% z celkového počtu všech mnou dotázaných.

⁷¹ Autorka práce, 2017, vlastní šetření

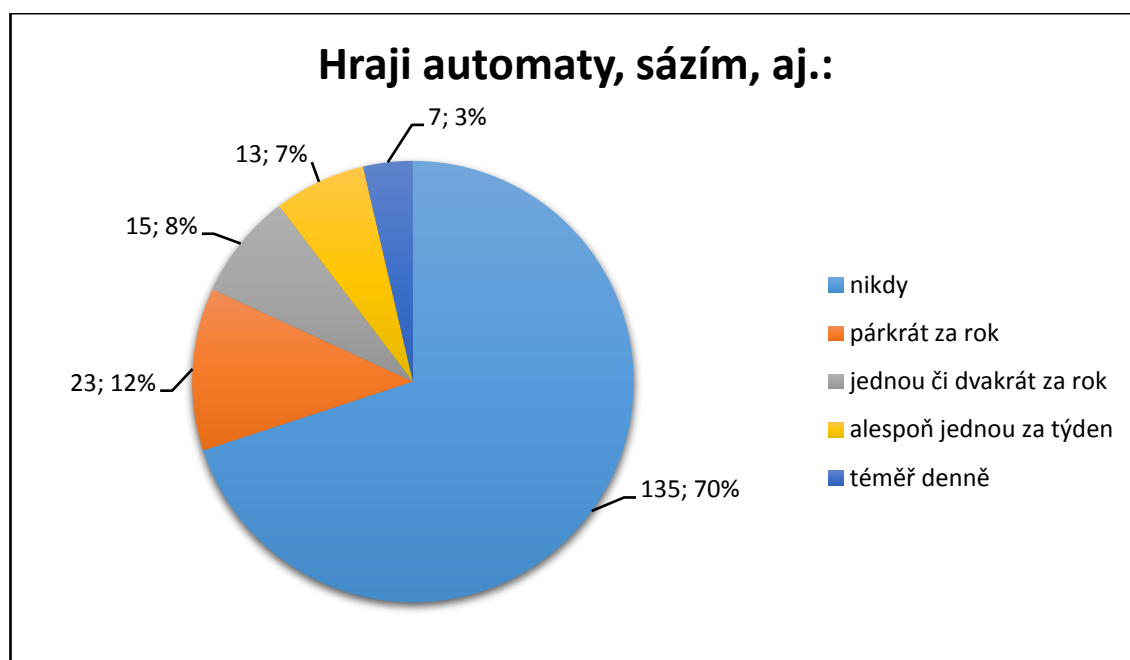

Zdroj ⁷²

Další důležitou otázkou z hlediska možnosti hraní hazardních her v internetových kasínech byla otázka: „Jak často surfují na internetu“. Zde se sice mohou zaregistrovat osoby starší 18 let, ale podle mého názoru, se i tato podmínka dá šikovně obejít.

Nejvíce zvolenou odpovědí bylo, že každodenním surfováním se zabývá překvapivých 111 lidí, což je 58% ze všech, které jsem oslovila. Druhou zvolenou možností byla odpověď, že alespoň jednou za týden si sednou a zapnou internet. Takto odpovědělo 29 osob, tedy 15%. Poté, co se četnosti týká, byla odpověď, že na internetu surfují jednou či dvakrát za rok. Tato možnost se objevila u 28 dotázaných. V přepočtu u 14%. U 16 lidí se ukázalo, že internet ke svému životu nepotřebují, a tudíž že ho vůbec nepoužívají. Zde to dělá 8% ze všech dotázaných. Nejméně používanou odpovědí se ukázala možnost, že surfují párkrát za rok. Tato varianta byla vybrána 9 lidmi, tedy 5%.

⁷² Autorka práce, 2017, vlastní šetření

Zdroj ⁷³

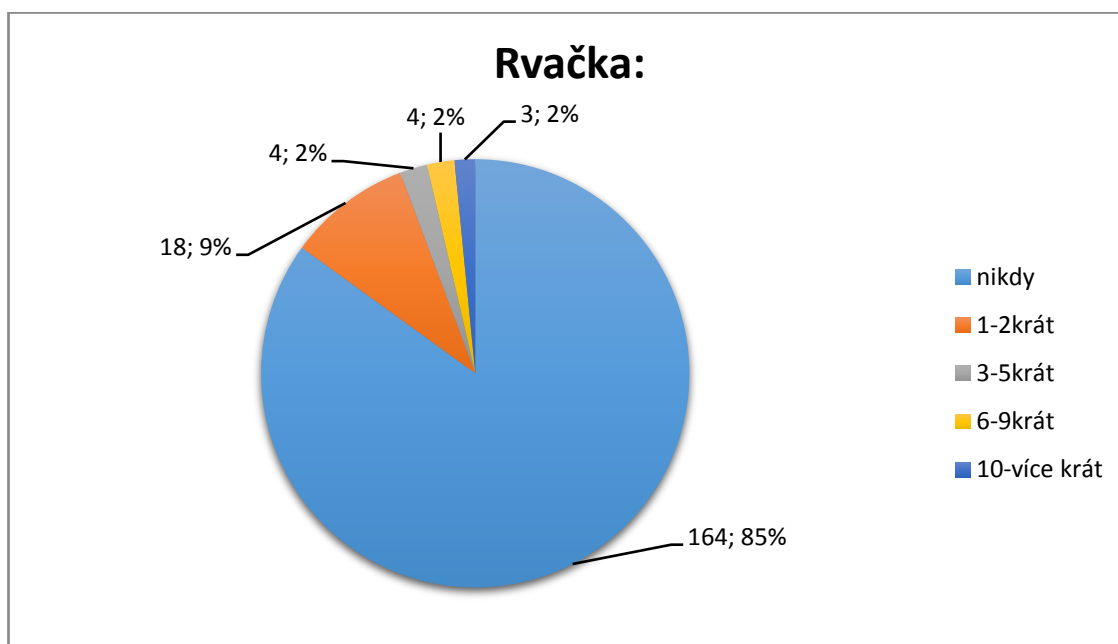
Snad nejzávažnější otázka vztahující se k tématu gamblerství byla tato: zda hrají automaty, sází na sport, kupují si stírací losy, nebo propadají jiným druhům hazardních her.

Možnost, že nikdy tyto aktivity neprovádí, si zvolila více jak polovina lidí, tedy 135 osob, což je neuvěřitelných 70%. Na druhém místě byla možnost, že dotázané osoby tuto činnost provádí párkrát za rok. Takto odpovědělo 23 lidí, což je 12%. Jednou či dvakrát za rok sází či hraje automaty, či jiné hazardní hry, 15 respondentů, což vytvořilo 8%. Již zajímavější odpovědi se ukázal fakt, že 13 občanů tvrdí, že tyto aktivity provádí alespoň jednou za týden. Toto si myslím, že je zvláště dáno kupováním stíracích losů či sázení čísel ve Sportce. Naopak se zde objevilo i 7 respondentů, tedy 3%, kteří tyto aktivity nepodporují a nikdy je ve svém životě neprovozovali.

⁷³ Autorka práce, 2017, vlastní šetření

Graf číslo 4: Četnost problémů ve vztahu s alkoholem za poslední rok:

Tato otázka byla v mém dotazníku na čtvrtém místě. Přesné znění otázky bylo: „Jak často jste měl/a v posledních 12 měsících některé z těchto problémů?“ (myšleno ve vztahu s alkoholem). Touto otázkou jsem chtěla zjistit, zda moji respondenti měli již v životě některé z následujících problémů ve vztahu s alkoholem. Otázka měla pět variant, které jsou níže podrobněji popsány.

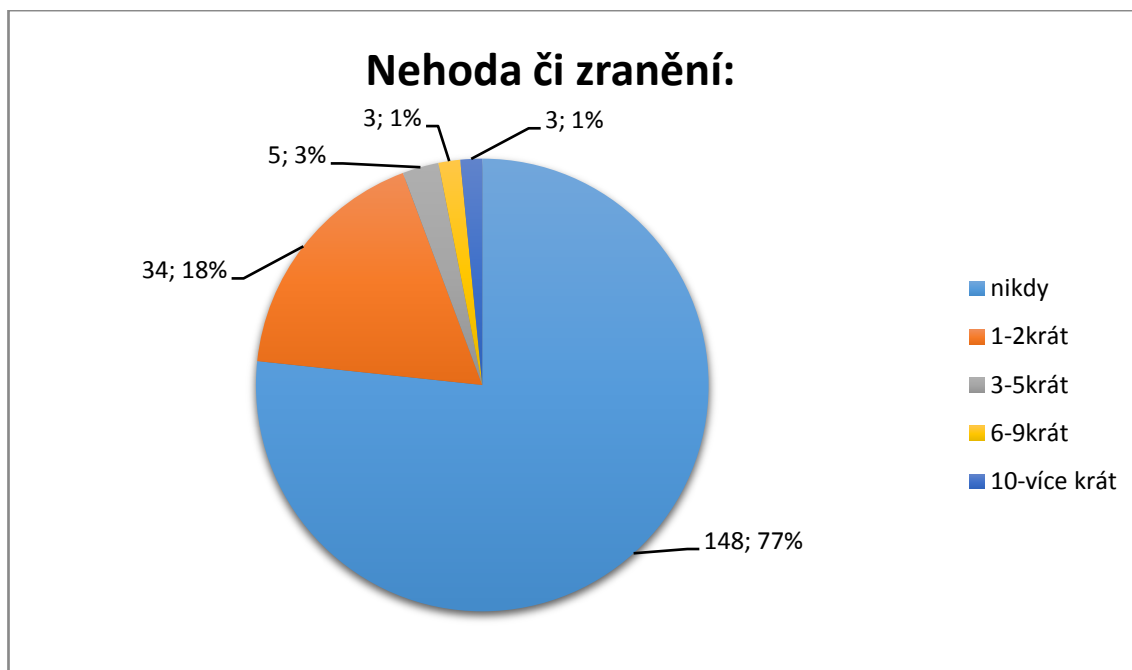

Zdroj ⁷⁴

Tato první varianta byla nejlogičtější a mne zajímalo, zda dotázaní se již osobně zúčastnili rvačky, když byli opojeni alkoholickou látkou.

Ukázalo se, že neuvěřitelných 164 lidí, což je 85%, neměli nikdy ve svém životě problémy se rvačkou. Na druhé straně již 18 respondentů se pod vlivem alkoholických nápojů stalo součástí rvačky v časovém rozmezí jednou až dvakrát za rok. Na stejné úrovni se nachází odpovědi, které udávají, že moji respondenti se rvačky zúčastnili buď v rozmezí tři až pětkrát za život, nebo šestkrát až devětkrát za život. Tyto varianty zvolili čtyři respondenti, tedy 2%. Objevila se i odpověď, která mě převapila, že za poslední rok se tři respondenti porvali v rozmezí desetkrát a vícekrát. Což už nás vede k zamyšlení.

⁷⁴ Autorka práce, 2017, vlastní šetření

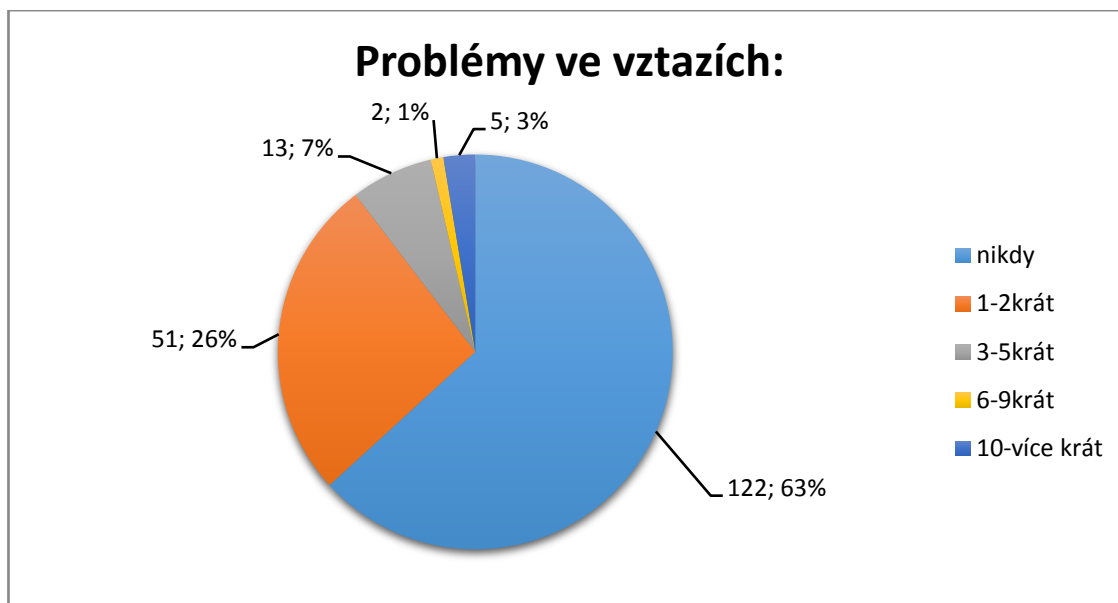

Zdroj ⁷⁵

Další variantou byla nehoda či zranění, a to proto, že právě řada nehod nebo vážných zranění se stala pod vlivem alkoholu.

Nejvíce odpovědí bylo přiřazeno možnosti, že tyto problémy v posledním roce nemělo 148 dotázaných, což je 77%. Již na druhé straně, u 34 lidí, se zranění nebo nehoda za poslední rok objevila jednou či dvakrát. Pět respondentů přiznalo, že se jim stalo zranění či nehoda třikrát až pětkrát za posledních dvanáct měsíců, to odpovídá 3%. Stejný počet odpovědí, tedy tři, byly v možnosti šestkrát až devětkrát, či desetkrát a vícekrát. V přepočtu na procenta je to pouhé 1%, avšak při zamyšlení, co to vlastně v životě znamená, nám zůstává rozum stát. Vždyť to znamená v přepočtu cca 1 zranění za měsíc.

⁷⁵ Autorka práce, 2017, vlastní šetření

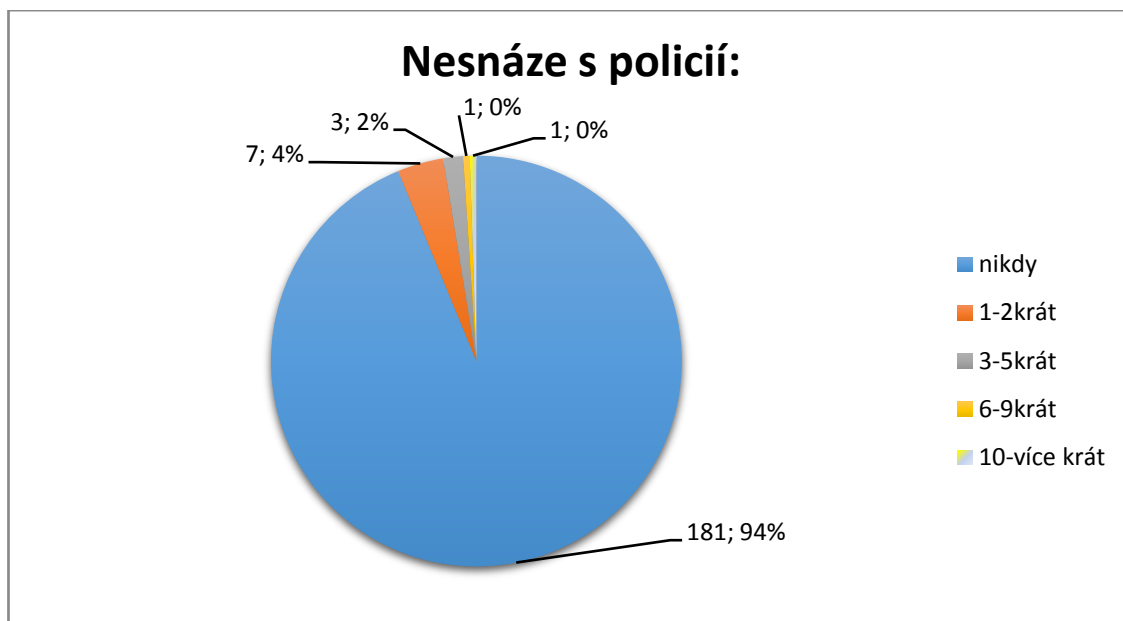
Zdroj⁷⁶

Dalším velkým problémem jsou pak rozpadající se vztahy. Chtěla jsem tedy zjistit, zda se dotázaným v jejich alkoholické praxi stalo, že měli díky tomu nějaký problém ve vztahu, ať s rodiči, či s partnerem, nebo se svými přáteli, a pokud se již tento problém objevil, tak v jaké četnosti.

Překvapujících 122 respondentů za poslední rok nezažilo žádné problémy ve vztazích, činí to 63%. Druhou, nejvíce použitou odpovědí, je, že jednou či dvakrát za rok tyto problémy měli. Tuto variantu zaškrtnulo 51 respondentů, tedy 26%. V dalším případě, tedy třikrát až pětkrát za poslední rok, se to stalo 13 nejmenovaným respondentům. To je 7% z celkového množství. Byla označena i možnost, že tyto problémy potkaly některé lidi desetkrát a vícekrát za rok. Tak odpovědělo 5 lidí, tedy 3%. Nejméně označená varianta, že je problémy potkaly za rok šestkrát až devětkrát, byla zvolena dvěma respondenty, kteří tvoří 1% ze všech oslovených.

⁷⁶ Autorka práce, 2017, vlastní šetření

Zdroj⁷⁷

Touto otázkou jsem chtěla zjistit, zda někdo z mého vzorku dotázaných už dospěl do takového krajního případu, že po požití alkoholických nápojů měli za poslední rok nějaké nesnáze s policií, myšleno i ve vztahu s řízením motorového vozidla pod vlivem alkoholu a tak podobně.

Moji oslovení respondenti za poslední rok nikdy nezažili nesnáze s policií. To lze vyvodit z toho, že tuto variantu zvolilo 181 lidí, což tvoří 94% ze všech dotázaných. U 7 respondentů se již za poslední rok nesnáze objevily, a to jednou či dvakrát. V přepočtu to činí 4%. Již ve třech případech se ale objevily tyto nesnáze tři až pětkrát. Ty tvoří 2%. Odpovědi, že se s těmito nesnázemi setkali šestkrát až devětkrát, a desetkrát a vícekrát za poslední rok, byly označeny vždy jedním respondentem.

⁷⁷ Autorka práce, 2017, vlastní šetření

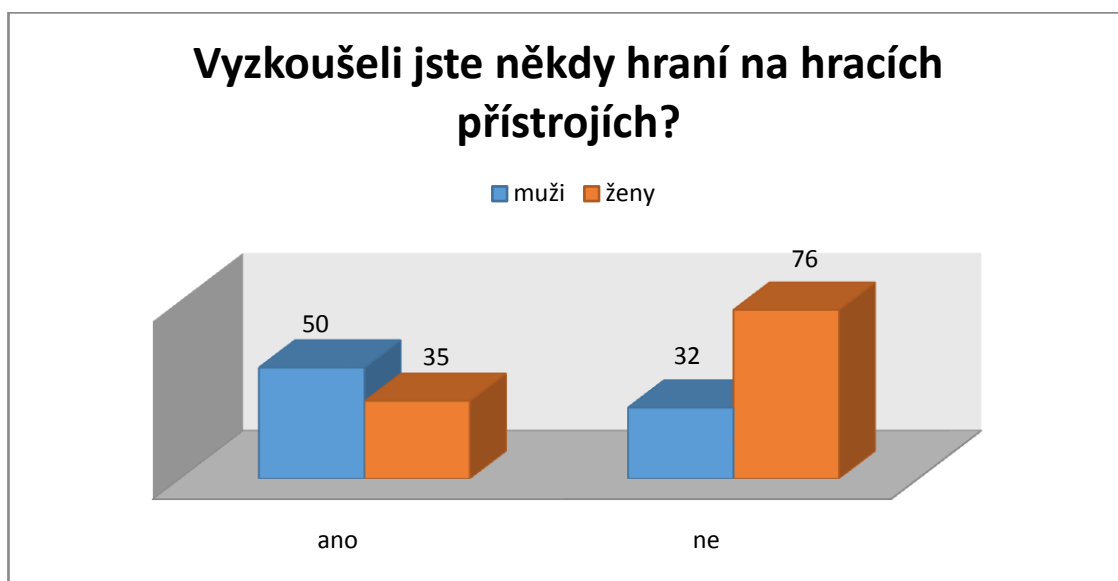
Zdroj⁷⁸

Tento graf znázorňuje, jak často a kolik lidí pozorovalo snížený výkon ve škole či v práci za poslední rok ve spojení s alkoholem. Bylo to zpravidla po nadměrném pití alkoholických nápojů, které si dali respondenti v pracovní či školní dny.

Nejčastěji volená odpověď byla nikdy za poslední rok, kterou označilo 119 osob, tedy 62% z respondentů. Naopak již u 46 osob se snížená výkonnost objevila jedenkrát či dvakrát za poslední rok. To tvoří z celkového počtu 24%. Dále odpovědělo 17 osob, že sníženou výkonnost měli třikrát až pětkrát, což tvoří 9%. Velmi zajímavé je, že u 10 dotázaných respondentů se tyto problémy objevily desekrát až vícekrát za rok. V přepočtu tato odpověď tvoří 5%. Jako poslední, tudíž nejméně zaškrtnutá odpověď, byla, že tyto problémy potkaly jednoho respondenta šestkrát až devětkrát za poslední rok.

⁷⁸ Autorka práce, 2017, vlastní šetření

Graf číslo 5: Zkušenost s hraním na hracích přístrojích:

Zdroj ⁷⁹

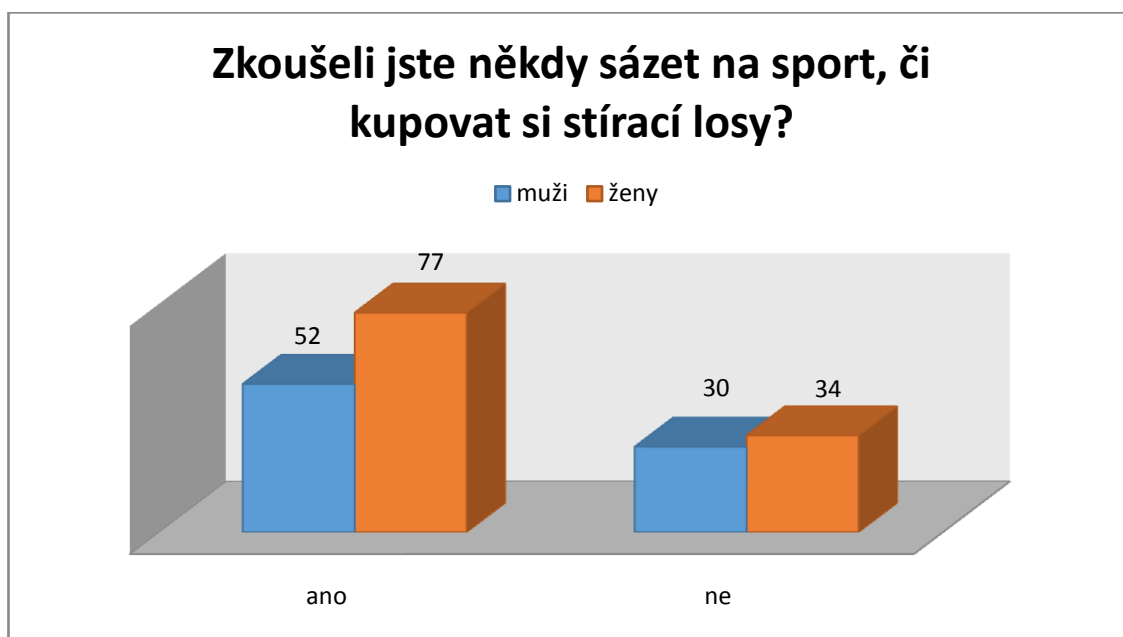
Velice důležitou otázkou byla otázka číslo 5, která měla doložit, zda sledované osoby už mají nějakou zkušenost s hraním na hracích přístrojích a zda se tato zkušenost objevila více u žen, nebo u mužů.

Z výsledků šetření vyplynulo, že zkušenost z hraním má 50 mužů a 35 žen. Opačnou zkušenost má 32 mužů a 76 žen.

Zjednodušeně lze konstatovat, že ve sledovaném vzorku mužů a žen převládá hraní na hracích automatech u mužů.

⁷⁹ Autorka práce, 2017, vlastní šetření

Graf číslo 6: Zkušenost se sázením:

Zdroj ⁸⁰

Tato otázka měla za cíl opět porovnat, zda aktivity, jako jsou sázení na sport či kupování si stíracích losů, mají v oblibě více ženy, nebo muži.

Dle výsledků je patrné, že zkušenost se sázkami na sport a stíracími losy mají především ženy, a to v poměru 77:52. Ženy podle mého názoru spíše sází Sportku a kupují si stírací losy. S touto aktivitou však mají zkušenost i muži, a to celkem ve 52 případech. Na druhou stranu 34 žen tyto zkušenosti vůbec nemá. U 30 mužů se tyto zájmy také neobjevily.

⁸⁰ Autorka práce, 2017, vlastní šetření

Tabulka číslo 1: Výsledná částka:

Jaká byla výsledná částka?	
zisk	58; 49%
prohra	33; 28%
byl jsem na nule	27; 23%

Zdroj⁸¹

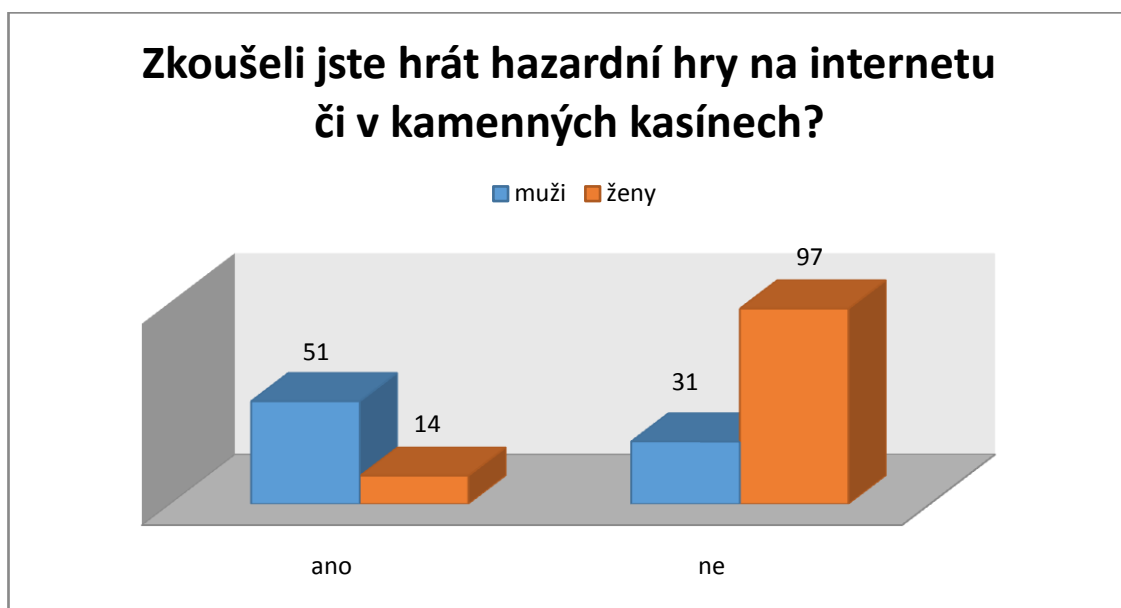
Tato otázka, tedy otázka číslo 7, byla pro mé respondenty nepovinná. Odpovídali na ni pouze ti, kteří u předchozí otázky přiznali, že s aktivitami, jako sázením na sport či kupováním stíracích losů, mají zkušenost. Zde tedy vycházíme z celkového čísla 118 hlasů. Cílem bylo zjistit, zda výsledná částka na konci hry byla výhra, prohra, či byli na nule, tedy ani nevyhráli, ale ani se nedostali do mínusu.

Zisk z výsledného sázení se objevil u 58 respondentů, což dělá 49%. Prohru ovšem zažilo 33 osob. To je v přepočtu 28%. Výsledná částka, která se pohybovala na stejné výši jako částka, kterou do sázení vložili, se objevila u 27 respondentů, tedy u 23% lidí se zkušenostmi se sázením a stíracími losy.

---

⁸¹ Autorka práce, 2017, vlastní šetření

Graf číslo 7: Zkušenost s hraním hazardu na internetu či v kasínech:

Zdroj ⁸²

Další závažnou otázkou byla otázka číslo 8: Zkoušeli jste hrát hazardní hry na internetu či v kamenných kasínech? Měla za úkol zjistit, zda moji dotazovaní respondenti mají již nějakou zkušenost s hraním hazardních her na internetu v on-line kasínech, či v kamenných kasínech a hernách.

Tuto zkušenost nemá převážná část oslovených, tedy 128 osob. Z tohoto celku tuto zkušenost nemá 97 žen a 31 mužů. Na druhou stranu přiznalo svou zkušenost z hazardními hrami na internetu či v kamenných kasínech 14 žen a 51 mužů.

Z tohoto výsledku je patrné, že k této aktivitě více inklinují muži.

⁸² Autorka práce, 2017, vlastní šetření

Graf číslo 8: Zkušenost s hraním za peníze:

Zdroj ⁸³

Tato další důležitá otázka, tedy otázka číslo 9, měla za cíl zjistit, zda respondenti již někdy ve svém životě zkusili hrát karty, což je také jeden druh hazardních her, za peníze. Otázka byla vybrána proto, že to u někoho mohlo třeba vyvolat chuť stále vítězit, a tím se mohla rozvíjet touha hrát hazardní hry a rychle tak přijít ke snadně vydělaným penězům.

Zjistila jsem, že více jak polovina lidí za peníze nehrála. Tuto možnost označilo 144 osob, tedy 75%. Druhá, méně častá, odpověď byla, že hraní za peníze zkusilo 49 osob. To činí v procentech 25%.

Z výsledků je tedy patrné, že tři čtvrtiny respondentů nehraly tyto hazardní hry za peníze a pouze jedna čtvrtina přiznala, že to zkusila.

⁸³ Autorka práce, 2017, vlastní šetření

Tabulka číslo 2: Obtížnost dostupnosti alkoholických nápojů:

Otázka číslo 10 zněla: Jak obtížné je dle Vás sehnat si následující alkoholické nápoje? Měla za úkol zjistit, jakou zkušenost se sehnáním alkoholických nápojů mají moji respondenti. Dále pak byly rozepsané jednotlivé druhy alkoholických nápojů - pivo, víno, alkopops a destiláty – a sledovala jsem, jak obtížné je pro lidi různých věkových kategorií sehnat si příslušný alkohol. Výsledky šetření je zaneseny v tabulce číslo 2.

Jak obtížné je dle Vás sehnat si následující alkoholické nápoje?						
	nemožné	velmi obtížné	trochu obtížné	celkem snadné	velmi snadné	nevím
Pivo	5	7	10	33	112	26
Alkopops	17	9	20	35	79	33
Víno	15	8	12	30	96	32
Destilát	24	14	15	28	72	40

Zdroj⁸⁴

Jako první bylo uvedeno pivo, protože je z alkoholických nápojů nejznámější a mezi lidmi nejrozšířenější, zároveň i nejdostupnější. Pro 112 respondentů je velmi snadné ho sehnat, což je dost velké číslo, ale je dáno i věkovým složením. Tato odpověď činí 58%. Variantu celkem snadné vybralo 33 respondentů, což v přepočtu činí 17%. O pár hlasů méně získala možnost nevím. Tato odpověď se ukázala u 26 dotázaných, což je 13%. Možnost trochu obtížné označilo 10 lidí, tedy 5% z celkového počtu dotázaných. Možnost velmi obtížné zvolilo 7 lidí, to jsou 4%. Jako poslední možnost, která byla nazvaná nemožné, získala 5 hlasů, v přepočtu 3% ze všech oslovených respondentů.

Druhou sledovanou variantou alkoholického nápoje byl alkopops, což v překladu znamená limonáda s alkoholem, například vodka s džusem, rum s kolou a jiné podobně sestavené míchané alkoholické a nealkoholické nápoje. Možnost velmi snadné získala nejvíce odpovědí, tedy 79 hlasů, což je 41%. Jako druhou častou odpovědí je celkem snadné. Tato odpověď získala 35 hlasů, tedy 18%. O pouhé

⁸⁴ Autorka práce, 2017, vlastní šetření

procento méně, tedy 17%, měla odpověď nevíím, kterou volilo 33 respondentů. Volbou trochu obtížné odpovědělo 20 dotázaných, to je 10% ze všech. Odpověď nemožné dosáhla jen 17 hlasů. V přepočtu to činí 9%. Zde také získala 9 hlasů odpověď velmi obtížné, což je 5% ze všech dotázaných osob.

Třetím sledovaným druhem alkoholického nápoje bylo víno, které je známé snad ve všech věkových kategoriích. Necelá polovina dotázaných respondentů označila, že víno se dá sehnat velmi snadno. To činí 50%. Odpověď nevíím zvolilo 32 lidí, což je 17%. Variantou celkem snadné odpovědělo 30 respondentů. To je 15% ze všech dotázaných. Odpověď nemožné označilo 15 lidí. Procentově je to 8%. Možnost trochu obtížné volilo 12 oslovených, tedy 6%. Zbýlých 8 respondentů odpovědělo velmi obtížné. Ta v procentuálním přepočtu činí 4%.

Posledním sledovaným druhem byl destilát a zvolila jsem ho proto, protože si myslím, že tvrdý alkohol je dnes velmi populární mezi mladými i staršími lidmi. Podle mě to souvisí se stále větší oblibou míchaných alkoholických drinků. Opět pro variantu velmi snadné hlasovalo 72 respondentů, tedy 37% oslovených lidí. Možnost nevíím se objevila u 40 osob, což činí 21% ze všech dotázaných. Varianta celkem snadné získala 28 hlasů, tedy 15%. Výběrem nemožné odpovědělo 24 dotázaných. To v přepočtu činí 12%. Pro 15 respondentů je tento alkoholický nápoj trochu obtížné sehnat. Naopak u 14 osob se objevilo, že získat tento druh alkoholického nápoje je velmi obtížné. Tato varianta získala 7%.

U všech druhů alkoholických nápojů převažovala odpověď velmi snadné, což bylo podle mě dáno věkovým složením osloveného vzorku lidí.

Tabulka číslo 3: Četnost požívání alkoholických látek:

Tato pro mě významná otázka měla tři podbody, kterými jsem získala informace o četnosti požití jakéhokoliv alkoholického nápoje. Výsledky jsou opět zanesené v tabulce.

Jak často jste pil/a nějaký alkoholický nápoj?					
	Nikdy	1-2krát	3-5krát	6-9krát	10 - více krát
v životě	12	30	14	16	121
během posledních 14 dní	80	54	29	17	13
během posledního roku	27	33	36	26	71

Zdroj⁸⁵

V prvním podbodu byla položena otázka: Jak často jste pil/a nějaký alkoholický nápoj během svého života. Více jak polovina respondentů odpověděla, že alkoholický nápoj za život pila desetkrát a vícekrát. Tato možnost získala 121 hlasů, tedy 63%. U 30 respondentů se alkoholický nápoj objevil jednou či dvakrát za život, to je 16%. Možnost šestkrát až devětkrát zvolilo 16 lidí, tedy 8% ze všech dotázaných. Variantu tři až pětkrát za rok označilo 14 lidí, což činí 7%. Překvapivá odpověď byla u 12 dotázaných, kteří odpověděli, že alkoholický nápoj nikdy v životě nepožili. Tato odpověď z celkového počtu tvoří 6%.

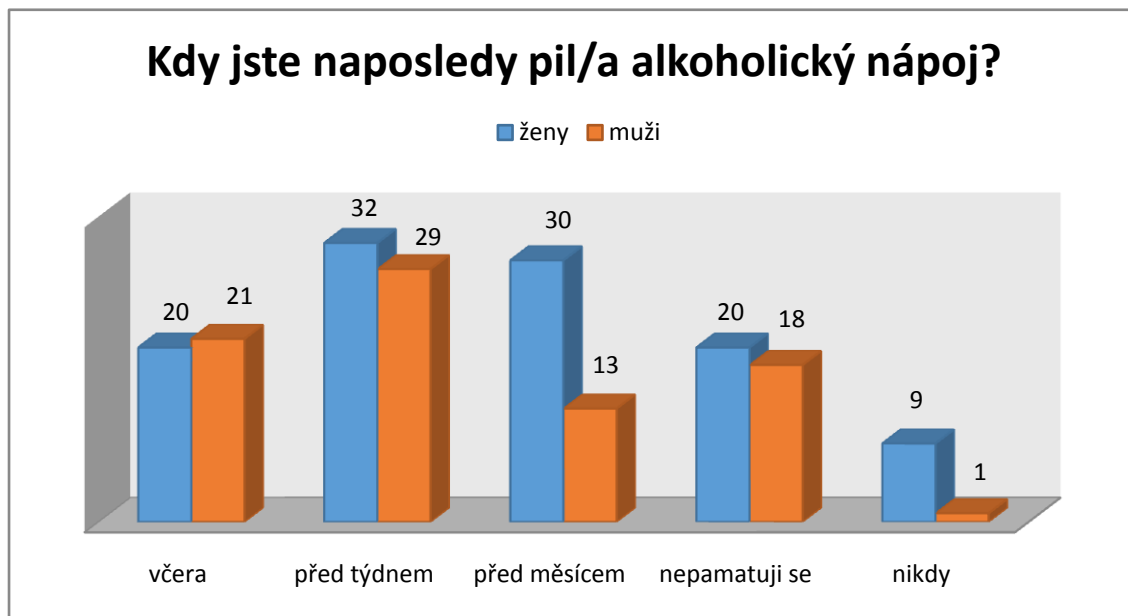
V druhé části této otázky jsem zjišťovala, kolik lidí za posledních 14 dní pilo jakýkoliv alkoholický nápoj. Překvapivě nejvíce hlasů měla možnost nikdy, která se objevila u 80 lidí, což je tedy 41%. Celkem 54 respondentů přiznalo, že alkoholický nápoj požilo jednou či dvakrát za poslední dva týdny. Tento počet tvoří 28%. Další variantu, že alkoholický nápoj požilo tři až pětkrát, zvolilo 29 respondentů, tedy 15% z celkového počtu odpovědí. Dokonce byla označená varianta, ve které 17 dotázaných, což je 9% všech, napsalo, že alkoholický nápoj požili šestkrát až devětkrát. Jako poslední, nejméně volenou variantou, byla možnost užívání alkoholu desetkrát a vícekrát za posledních 14 dní. Takto odpovědělo 13 dotázaných osob, to ukazuje na 7% ze všech oslovených.

⁸⁵ Autorka práce, 2017, vlastní šetření

Třetí podotázka směřovala na četnost požívání alkoholických nápojů během posledního roku a dotázaní se měli zamyslet nad tím, jak často v průběhu jednoho roku byli pod vlivem alkoholu. Nejvíce označená varianta byla desetkrát a vícekrát, byla zvolena 71 respondenty, což činí 37%. Odpověď tři až pětkrát za poslední rok volilo 36 lidí, tedy 19%. U 33 osob se objevila možnost jednou či dvakrát za poslední rok. Ta utvořila 17%. Nikdy nepožilo alkoholický nápoj 27 dotázaných. Tedy tento počet odpovídá v přepočtu 14%. Variantu šest až devětkrát označilo 26 dotázaných respondentů. Tato odpověď tvoří 13% z celkového počtu dotazníků.

Ze všech podotázek vyplývá, že pouze 12 dotázaných, tedy 6% všech, ještě neměli nikdy zkušenost s alkoholem. Ostatní respondenti požívání alkoholických nápojů přiznává, dokonce desetkrát a vícekrát za poslední rok, a to i přesto, že ankety se zúčastnili i žáci 2. stupně základní školy, tedy osoby mladší 18 let, které by přístup k alkoholu vůbec neměly mít. A to je alarmující!

Graf číslo10: Poslední kontakt s alkoholem:

Zdroj:⁸⁶

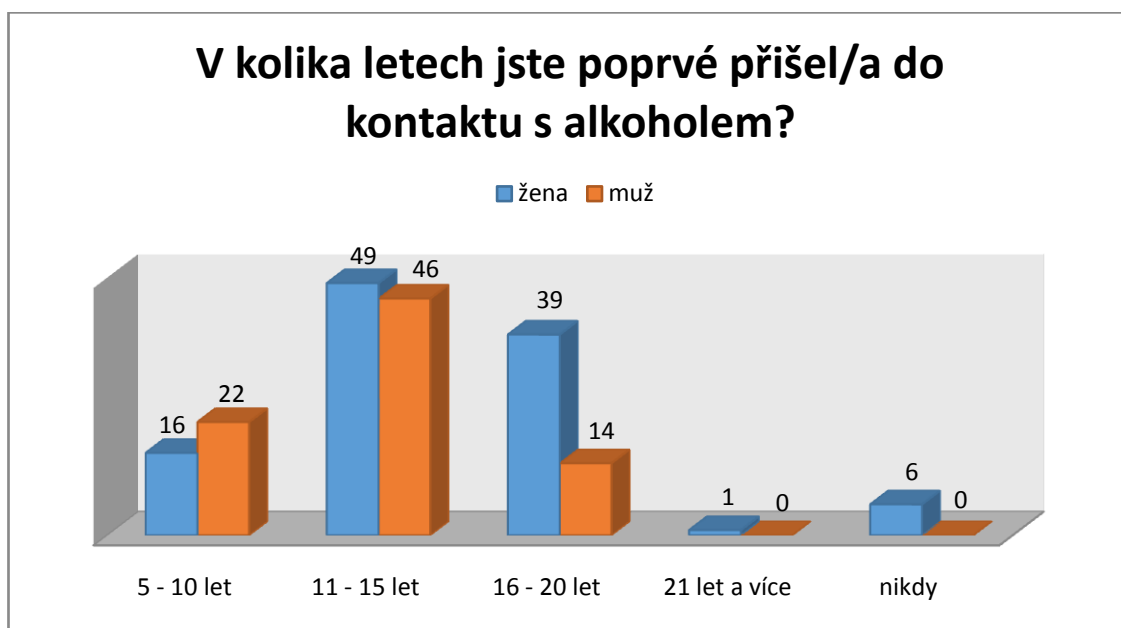
Touto otázkou se opět zaměřuji na hlavní cíl mé práce, zda alkoholu propadají více muži nebo ženy. Byla uvedena pod číslem 13.

Odpověď včera vybralo 21 mužů a 20 žen. Před týdnem požilo alkoholickou látku 32 žen a 29 mužů. Před měsícem se setkala s alkoholem 30 žen a 13 mužů. Variantu nepamatuji se vybralo 20 žen a 18 mužů. Nikdy se s alkoholickým nápojem neseťkalo 9 žen a 1 muž.

Z výsledku lze konstatovat, že opět převážně ženy se setkávají častěji s alkoholickými látkami.

⁸⁶ Autorka práce, 2017, vlastní šetření

Graf číslo 11: První kontakt s alkoholem:

Zdroj⁸⁷

Otázka číslo 14 měla za úkol zjistit, zda do prvního kontaktu s alkoholem přišli dříve ženy, či muži.

Ve věku 5-10 let přiznává první kontakt s nějakým druhem alkoholu 16 žen a 22 mužů. Mezi 11-15 lety života se s alkoholem seznámilo překvapivých 49 žen a 46 mužů. Mezi 16-20 lety se do kontaktu s alkoholickými látkami dostalo 39 žen a 14 mužů. Varianta od 21 let a více byla označena pouze jednou ženou. Mezi mými respondenty se objevilo i 6 abstinujících žen.

Z výsledků grafu lze konstatovat, že muži začínají s požíváním alkoholických nápojů dříve ženy, někdy v rozmezí 5-10 let, nejvíce však mezi 11.-15. rokem svého života. Ženy se s alkoholem seznamují o něco později, tedy mezi 11.-20. rokem svého života.

⁸⁷ Autorka práce, 2017, vlastní šetření

Tabulka číslo 4: Závažné problémy s alkoholickými látkami:

Otázka číslo 15 přesně zní: Kolikrát jste byl/a tak opilý/á, že jste měl/a problémy s chůzí, s mluvením, zvracel/a jste, nebo si nepamatoval/a, co se stalo? Tato otázka měla za cíl vysledovat, zda dotázaní respondenti se již někdy setkali s těmito obtížemi spojenými s alkoholem, a jak často se u nich objevují. Byly jim opět dány varianty výběru, shrnutí výsledků jednotlivých odpovědí najdeme v následující tabulce.

Kolikrát jste byl/a tak opilý/á, že jste měl/a problémy s chůzí, s mluvením, zvracel/a jste, nebo si nepamatoval/a, co se stalo?					
	nikdy	1-2krát	3-5krát	6-9krát	10 - vícekrát
v životě	90	35	32	20	16
během posledních 14dní	173	13	4	2	1
během posledního roku	134	27	21	4	7

Zdroj⁸⁸

První položená podotázka zjišťovala četnost těchto obtíží v životě každého jednotlivce. Nejvíce převažovala odpověď nikdy. Tato varianta získala 90 hlasů, tedy 47%. Těmto problémům propadlo jednou či dvakrát za život 35 osob, což je v přepočtu 18%. O pouhé procento méně, tedy 17%, to je 32 lidí, zvolilo variantu tři až pětkrát za život. U 20 oslovených se tyto problémy objevily šestkrát až devětkrát za život, to je 10%. Během života se, bohužel, 16 respondentů přiznalo, že tyto obtíže mělo desetkrát i vícekrát. Tato odpověď činí 8% z celkového počtu odpovědí sledovaného vzorku.

Ve druhé podotázce mě zajímalo, zda se tyto obtíže u zkoumaných osob objevily někdy během posledních 14 dní. Převážná část – 173 respondentů – se s žádnými z těchto problémů v posledních dvou týdnech nesetkalo nikdy. Ti tvoří 90% všech. U 13 respondentů se objevily tyto problémy jednou či dvakrát za posledních 14 dnů. Tato odpověď tvoří 7%. V rozmezí tři až pětkrát za tento interval se s těmito obtížemi setkaly 4 osoby, což činí 2%. Varianta šest až devětkrát za poslední dva týdny byla zvolena dvěma lidmi, tedy 1%. Možnost desetkrát a vícekrát byla označena 1 respondentem.

⁸⁸ Autorka práce, 2017, vlastní šetření

Poslední část této otázky směřovala na časové období posledního roku. S těmito problémy se nikdy nesešlo 134 respondentů, tudíž 69% ze všech dotázaných. Jednou či dvakrát se obtíže spojené s alkoholem objevily u 27 dotázaných, což tvoří 14%. Pro rozmezí tři až pětkrát za poslední rok hlasovalo 21 lidí. To je 11%. U možnosti desetkrát a vícekrát se četnost snížila na 7 hlasů, což činí 4%. U 4 respondentů se tyto problémy objevily šest až devětkrát, a to tvořilo 2% ze všech dotázaných.

Graf číslo 12: Povědomí o organizacích, které pomáhají gamblerům a alkoholikům:

Zdroj:⁸⁹

Tato otázka s číslem 16 měla za cíl zjistit, zda dotázaní respondenti vědí, že existují organizace, ať státní nebo nestátní, které pomáhají vyléčit či omezit problémy s návykovými látkami a návykovými formami chování, jako je gamblerství a alkoholismus.

Převážná část odpověděla, že slyšela o těchto organizacích. Tuto možnost volilo 103 respondentů, což tvoří 53%. Dalších 46 osob o těchto organizacích neslyšelo. V přepočtu to tvoří 24%. Ostatní, tedy 44 respondentů, si nepamatuje, zda o nějaké organizaci slyšeli nebo nikoli.

⁸⁹ Autorka práce, 2017, vlastní šetření

Tabulka číslo 5: Znalost pomáhajících organizací:

Nejčastější odpovědi:	Počet odpovědí:
Psychiatrická nemocnice Dobřany	8
protialkoholické léčebny	7
Anonymní alkoholici či gambleři	4
specialisté na tuto problematiku (psycholog, psychiatr)	3

Zdroj⁹⁰

Tato otázka s číslem 17 byla provázána s předchozí otázkou a byla nepovinná. Cílem bylo zjištění, zda dotázaní respondenti, kteří na předchozí otázku odpověděli, že již v životě slyšeli o organizacích, které pomáhají s vyléčením alkoholiků a gamblersů, nějakou konkrétní znají. Na tuto otázku odpovědělo tedy 103 respondentů.

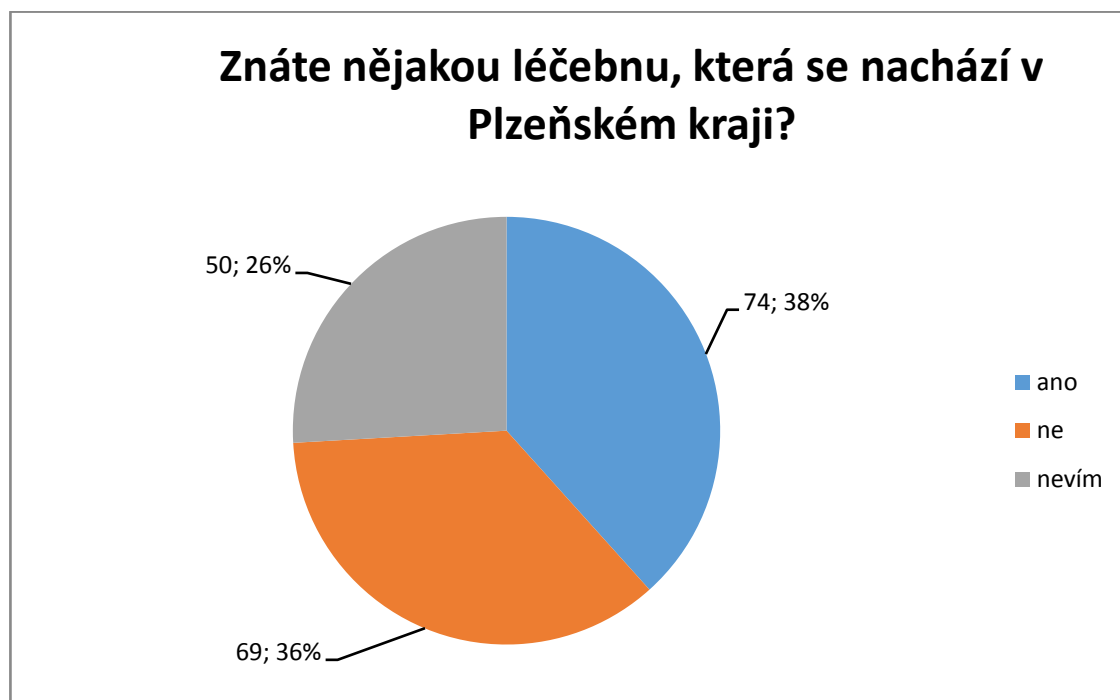
V tabulce uvádím nejčastější odpovědi. Je vidět, že nejvíce – 8 hlasů – dostala Psychiatrická nemocnice v Dobřanech. Druhou nejvíce zmiňovanou odpovědí, která respondenty napadla, jsou protialkoholické léčebny. Ty byly zmíněny sedmi respondenty. Je překvapující, že již 4 oslovení někdy za svůj život slyšeli, a v danou chvíli si vzpomněli, na organizaci s názvem Anonymní alkoholici či gambleři. Tři dotazovaní napsali, že touto problematikou se mohou zabývat specialisté, jako psychologové a psychiatři. Poté byla 2 hlasy zmíněna organizace Point 14.

Mezi dalšími organizacemi, které dostaly po jednom hlasu, jsou Aduaita, Teen Challenge International, Pl-Detox Plzeň, Podané ruce, Modrý kříž, Psychiatrická nemocnice Bohnice a Středisko křesťanské pomoci.

Zbývající respondenti si buď žádné organizace nepamatují, neznají, nebo jen nechtěli odpovídat.

⁹⁰ Autorka práce, 2017, vlastní šetření

Graf číslo 13: Znalost léčebny v Plzeňském kraji:

Zdroj⁹¹

Další otázka směřovala na znalost léčen pro alkoholiky a gamblery v Plzeňském kraji.

U 74 dotázaných se ukázalo, že takovou léčebnu znají. Tito respondenti tak tvoří 38% z celkového počtu 193 oslovených lidí. Dalších 69 osob žádnou léčebnu v Plzeňském kraji neznají a tvoří tak 36%. Zbýlých 50 odpovědělo nevím, což je 26%.

⁹¹ Autorka práce, 2017, vlastní šetření

Tabulka číslo 6: Konkrétní název léčebny v Plzeňském kraji:

Nejčastější odpověď:	Počet odpovědí:
Psychiatrická nemocnice Dobřany	42
Psychiatrická nemocnice Bohnice	3

Zdroj ⁹²

Předposlední otázka číslo 18 měla souvislost s předchozí otázkou, byla opět nepovinná a přesně její zadání znělo: Znáte konkrétní název nějaké léčebny v Plzeňském kraji? Na předchozí otázku, která zjišťovala, zda dotázaní nějakou léčebnu v Plzeňském kraji znají, odpovědělo kladně 74 respondentů. Tato otázka měla za úkol upřesnit, zda je mezi nimi konkrétně znám přesný název této léčebny.

Nejčastěji byla zmíněna Psychiatrická nemocnice v Dobřanech, a to u 42 respondentů, což je ve veliké převaze. Další 3 hlasy získala Psychiatrická nemocnice Bohnice, která sice nepatří do Plzeňského kraje, ale je všeobecně známá, a protože je v sousedním Středočeském kraji, tuto variantu jsem v odpovědích zanechala.

Mezi dalšími zmíněnými léčebnami byla Point 14.

Zbylých 28 osob napsalo, že si na žádné názvy léčeben nemohou vzpomenout

---

⁹² Autorka práce, 2017, vlastní šetření

Tabulky číslo 7 a 8: Pozitiva a negativa hazardu a alkoholu:

Poslední otázka, tedy otázka číslo 19, měla formu nepovinnou. Jejím cílem bylo zjistit alespoň tři pozitiva a alespoň tři negativa, která přináší hraní hazardu či požívání alkoholických látek.

Nejčastěji udávaná pozitiva uvádím níže v tabulce číslo 7 a nejčastěji udávaná negativa v tabulce číslo 8.

Nejčastěji udaná pozitiva:	Počet odpovědí:
zábava	41
uvolnění	29
odreagování se	20
ztráta zábran	18
únik od problémů, stresu, stereotypů aj.	10
radost z výhry či alkoholu	5
možný přísun peněz	5
moudrost	4
výřečnost	3

Zdroj⁹³

V tabulce udávající nejčastěji zmiňovaná pozitiva, která přináší hazard a alkohol lidem, se na prvním místě se 41 hlasy objevila zábava. Na druhém místě s 29 odpovědmi byl uveden pocit uvolnění. Ve 20 případech se objevilo odreagování se. Za zmínku stojí, že moji respondenti berou jako pozitivum i ztrátu zábran. To sem zařadilo 18 dotázaných. V 10 případech za pozitivum udávají také únik od problémů, stresu, či odstoupení od stereotypů.

Mezi dalšími odpovědmi byla napsána radost z výhry u hazardu, možný přístup k finančním prostředkům a radost (potěšení) z požívání alkoholických nápojů. Tyto varianty volilo vždy 5 osob. O jednoho respondenta méně, tedy 4 dotázání uvedli, že alkohol přináší i moudrost ve smyslu „opilecké moudrosti“. U zbylých 3, kteří se

⁹³ Autorka práce, 2017, vlastní šetření

rozhodli na tuto otázku odpovědět, se ukázala jako pozitivum lepší výřečnost a komunikativnost.

Nejčastěji udaná negativa:	Počet odpovědí:
ranní kocovina	50
finanční problémy	38
závislost	36
ztráta sociálních kontaktů	22
nevhodné trávení volného času	19
násilí, agresivita aj.	11
případné problémy s policií	10
špatná nálada, nervozita, deprese aj.	5
nepamatování si, co se předchozí den dělo, tzv. okna	3

Zdroj⁹⁴

Tato tabulka ukazuje nejčastěji udávaná negativa, která vidí dotazovaní respondenti. V 50 případech se objevila jako veliké negativum ranní kocovina, která je spojena s nevolností, bolestmi hlavy a jinými zdravotními problémy. Finanční problémy se ukázaly jako druhým negativem. Tato možnost byla uvedena ve 38 případech. Velice zajímavé je, že dotázaní si uvědomují možnost vzniku závislosti. Tato varianta byla zmíněná 36 krát. Na dalším místě se umístila ztráta sociálních kontaktů v podobě ztráty přátel, rodiny, zaměstnání, a hraní her i alkoholismu je považováno za nevhodně strávený volný čas. Již jedenáctkrát byla zmíněna případná agresivita či násilí, které může být zapříčiněno jak alkoholem, tak i hazardem. U 10 lidí se jako negativum jeví případné problémy s policií, krádeže, rvačky, nebo řízení motorového vozidla pod vlivem alkoholu.

Mezi další negativa, která se ukazovala, byla zmíněná špatná nálada, nervozita, deprese a jiné psychické problémy, a také nepamatování si, co se předchozí den dělo, takzvaná okénka.

⁹⁴ Autorka práce, 2017, vlastní šetření

ZÁVĚR

Ve své bakalářské práci, která je zaměřena na patologické formy chování, hlavně na patologické hráčství a alkoholismus, jsem se snažila podat ucelený přehled o této problematice.

Za prvé jsem chtěla zjistit, zda patologickému hráčství propadají více ženy nebo muži, kdo z nich a v jakém věkovém rozmezí začal s alkoholem. Druhým cílem bylo zjistit, zda má veřejnost dostatečné povědomí o existenci léčebných a poradenských zařízení zabývajících se tímto problémem. Do dotazníkového šetření se nakonec zapojilo celkem 193 respondentů, z nich bylo 111 žen a 82 mužů, zastoupeny byly i všechny věkové kategorie. Zvolené otázky jsem rozdělila na hlavní, které sloužily k objasnění mých předem daných cílů, doplňkové pak dokreslovaly tuto problematiku.

Při sledování možných závislostí u patologického hráčství vyplynulo, že zkušenost s hraním na hracích přístrojích mají převážně muži, naopak u žen se více objevila zkušenost se sázením ve formě typování čísel do Sportky a kupování si stíracích losů. Stanovená hypotéza, že hazardu propadají častěji muži kolem věku 20 let je potvrzená částečně s ohledem na zkoumané věkové rozmezí.

V případě závislosti na alkoholu se sice muži setkávají s alkoholem dříve, někdy kolem 5. až 10. roku, ženy později, ve věku 11 až 15 let, ale této závislosti holdují ve větší míře. Hypotéza tedy je potvrzena opět částečně s ohledem na oslovené respondenty.

Dalším cílem mé práce bylo získat informace o povědomí veřejnosti o existenci organizací a léčeben věnujících se léčení návykových forem chování. Z tohoto šetření vyplynulo, že nějaké minimální povědomí již během svého života oslovení respondenti získali. Tato hypotéza je potvrzena výsledky šetření.

Závěrem můžu shrnout, že zkušenosti s hazardem mají jak muži, tak i ženy, což je v rozporu s osobními zkušenostmi vypovídajících gamblerů. Ze šetření dále vyplynulo, že u sledovaného vzorku lidí holdují alkoholu spíše ženy, nicméně první seznámení s alkoholem absolvují dříve muži. Nakonec lze konstatovat, že znalost konkrétních léčeben a organizací by mohla být vyšší. Navíc se ukázalo, že je potřeba neustále poukazovat na negativní vlivy těchto forem chování na jedince a na společnost.

Jako opatření pro veřejnost bych zvolila zpřísnění kontroly na internetu při zájmu o hraní hazardu v online kasinech. Zde při vstupu provozovatelé chtějí vepsat rok narození, ale pravdivost tohoto údaje může být nulová, tedy každý, kdo si chce zahrát a ještě nenabyl věku 18 let, si teoreticky může zahrát při zfalšování svého roku narození, což je nelegální. Jako další opatření bych zvolila zpřísnění legislativy, jak při porušení věku v kasinech mladším 18 let, tak i pro požívání a prodávání alkoholických nápojů mladistvým. Možná bych zvolila i větší informovanost dětí ve školách o škodlivosti alkoholu a propadnutí hazardu v případě zájmu vyzkoušet si něco nového v mladistvém věku. Tuto povědomost o škodlivosti bych dále doložila například návštěvou nějaké léčebny, ať již protialkoholní či psychiatrického oddělení pro hráče, aby mladiství viděli na vlastní oči, co může způsobit propadnutí těmto návykovým formám chování. Jako preventivní opatření pro mládež bych zvolila zvětšení zasazenosti mládeže do preventivních programů, které ukazují jak škodlivé a návykové je sázení a hazard. Tímto zapojením bych zvolila zapojení se do projektu Rubikon. Tento projekt je pod heslem: „Není ti 18? Nesázej!“ Více informací o tomto projektu je možné získat na webové stránce: <http://www.projektrubikon.cz/>

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje

1. BUDINSKÝ, V. *Ať žije alkohol: přítel a lék*. Pardubice : Mayday, 2008, 160 s. Společensko-vědní řada. ISBN 978-80-86986-38-8.
2. CSÉMY, L., SOVINOVÁ, H., NEŠPOR., K. *Problémy s alkoholem v rodině: zpráva pro Evropskou Unii*. 1. vyd. Praha : Státní zdravotní ústav, 2001, 97 s. ISBN 80-707-1189-2.
3. MARHOUNOVÁ, J., NEŠPOR, K. *Alkoholici, fetišáci a gambleři*. 1 vyd. Praha : Empatie, 1995, 110 s. Společensko-vědní řada. ISBN 80-901-6189-8.
4. MCMAHON, J. *První kroky z problémového pití alkoholu*. 1. vyd. Uhřetice : Doron, 2013, 83 s. První kroky (Doron). ISBN 978-80-7297-116-9.
5. MRAVČÍK, V. *Hazardní hraní v České republice a jeho dopady*. Praha : Úřad vlády České republiky, 2014, 243 s. ISBN 978-80-7440-111-4.
6. NEŠPOR, K. *Hazardní hra jako nemoc: jak problémy rozpoznávat, jak je zvládat, jak jim předcházet*. Ostrava : A. Krtilová, 1994, 146 s.
7. PRUNNER, P. *Gamblerství aneb ztráta svobody*. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, 360 s. ISBN 978-80-7380-074-1.
8. PRUNNER, P. *Psychologie gamblerství aneb Sázka na štěstí*. 1 vyd. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, 273 s. ISBN 978-80-7380-074 - 1.
9. S., MARTIN. *Já, hráč: zpověď opravdového gamblera*. V Praze : Daranus, 2011, 303 s. ISBN 978-80-87423-19-6.
10. SPANIER, D. *Hazardní hry: kapesní průvodce*. Překlad Petr Valošek. Ostrava : Krok, 1991. ISBN 80-900819-1-6.
11. STRAKA, L. *Alkoholologie v soudním lékařství*. Martin : Vydavatelství Osveta, 2011, 182 s. ISBN 978-80-8063-367-7.
12. ŠTABLOVÁ, R. *Návykové látky a kriminalita*. 1. vyd. Praha : Policejní akademie České republiky, 1995, 307 s. Společensko-vědní řada. ISBN 80-901-9231-9.
13. VYKOPALOVÁ, H. *Sociálně patologické jevy v současné společnosti*. 1. vyd. Olomouc : Univerzita Palackého, 2001. ISBN 80-244-0337-4

Elektronické zdroje

1. *Alexandre Dumas mladší citáty: Čtete denně aktualizované citáty všech autorů od A do Z.* [online]. ©2008 – 2017 [cit. 2016-10-08]. Dostupný z WWW: <http://azcitaty.cz/citaty/alexandre-dumas-mladsi/>
2. HANZLOVSKÝ, M. *Patologické hráčství - gambling* [online]. 2012 [cit. 2017-09-21]. Dostupný z WWW: <http://www.celostnimediceina.cz/patologicke-hracstvi-gambling.htm>
3. KASALOVÁ, R. *Závislosti: Chci pomáhat bez rozdílu, aneb jak na sociálně patologické jevy* [online]. 2. Benepal, a.s., 2012, 84 s. [cit. 2017-01-19]. Dostupné z: http://www.benepal.cz/files/project_1_file/ZAVISLOSTI.pdf
4. MLČOCH, Z. *Alkoholik.cz* [online]. 2016. [cit. 2017-01-03]. Dostupný na WWW: <http://www.alkoholik.cz/zavislost/>
5. MLČOCHOVÁ, E. *Abstinance u alkoholika při odvykací léčbě a dlouhodobá - příznaky, pravidla* [online]. ©2003-2016 [cit. 2017-01-21]. Dostupné z: http://www.alkoholik.cz/zavislost/abstinence_dohled/abstinence_u_alkoholika_pri_odvykaci_lecbe_a_dlouhodobost_priznaky_pravidla.html
6. MLČOCHOVÁ, E. *Kocovina, příznaky a projevy kocoviny* [online]. ©2003-2016 [cit. 2017-01-21]. Dostupné z: http://www.alkoholik.cz/zavislost/kocovina/kocovina_priznaky_a_projevy_kocoviny.html
7. NEŠPOR, K. *Jak překonat problémy s alkoholem: Určeno lidem, kteří mají problémy s alkoholem, i těm, kdo jim chtějí pomáhat* [online]. 4 vyd. Sportpropag, 2004, 127s. [cit. 2017-01-18]. Dostupné z: <http://www.alkoholik.cz/zavislost/ke-stazeni/online-knihy/category/1-online-knihy.html>
8. NEŠPOR, K. *Napsali o nás: Člověk přijde, když to potřebuje* [online]. ©2011-2016 [cit. 2017-01-21]. Dostupné z: <http://www.anonymnialkoholici.cz/o-nas/clanky.html>
9. NEŠPOR, K. *Už jsem prohrál dost: Příručka pro ty, kteří mají problémy s hazardní hrou, kdo chtějí takovým lidem pomáhat, kdo chtějí problémům s hazardní hrou předcházet* [online]. Praha : Sportpropag, 2006 [cit. 2017-01-21]. Dostupné z: <http://www.milan.cernoch.net/download/uzjsemprohraldost.pdf>
10. NEŠPOR, K. *Zůstat střízlivý: praktické návody pro ty, kteří mají problém s alkoholem, a jejich blízké* [online]. 1 vyd. Brno : Host, 2006, 236 s. [cit. 2017-

- 01-21]. ISBN 80-729-4206-9. Dostupné z: <http://www.alkoholik.cz/zavislost/ke-stazeni/online-knihy/category/1-online-knihy.html?format=html&limitstart=10>.
11. NEZNÁMÝ. *Anonymní alkoholici: Informace pro veřejnost* [online]. ©2011-2016 [cit. 2016-01-21]. Dostupné z: <http://www.anonymnialkoholici.cz/onas/info-pro-verejnost.pdf>
  12. NEZNÁMÝ. *Kdo jsou Anonymní Gamblerři?* [online]. ©2008-2016 [cit. 2016-01-21]. Dostupné z: <http://anonymnigambleri.cz/kdo-jsou-anonymni-gambleri/>
  13. NEZNÁMÝ. *Psychiatrické nemocnice v Dobřanech: Oddělení 1* [online]. 2008 [cit. 2017-01-21]. Dostupné z: <http://www.pldobrany.cz/psychologie-psychoterapie-ergoterapie-arteterapie/oddeleni-1.htm>
  14. NEZNÁMÝ. *Psychiatrické nemocnice v Dobřanech: Oddělení 24* [online]. 2008 [cit. 2017-01-21]. Dostupné z: <http://www.pldobrany.cz/psychologie-psychoterapie-ergoterapie-arteterapie/protialkoholni-oddeleni.html>
  15. NENÁMÝ. *Psychiatrické nemocnice v Dobřanech: Oddělení 25* [online]. 2008 [cit. 2017-01-21]. Dostupné z: <http://www.pldobrany.cz/psychologie-psychoterapie-ergoterapie-arteterapie/odeleni-25.html>
  16. TARABČÁKOVÁ, J. Příznaky a stádia alkoholismu. *JULDA : Praktické informace všeho druhu* [online]. 2014 [cit. 2017-01-13]. Dostupné z: <http://www.julda.cz/2014/09/priznaky-a-stadia-alkoholismu/>

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. *Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů* [online]. AION CS © 2010-2017 [cit: 2017 – 02 -09]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-379>.
2. ČESKO. *Zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách* [online]. AION CS, © 2010-2017 [cit. 2017-03-03]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-186>.
3. ELIÁŠ, K., SVATOŠ M. *Nový občanský zákoník 2014: rejstřík : redakční uzávěrka 26. 3. 2012*. Ostrava : Sagit, 2012, 320 s. ÚZ. ISBN 978-80-7208-920-8. str. 270.

SEZNAM ZKRATEK

AA = Alcoholics Anonymous = Anonymní alkoholici

Č. = číslo

ČR = Česká republika

DSM – V = Diagnostický a statistický manuál psychiatrických poruch

Kč = korun českých

př. n. l. = před naším letopočtem

PC = počítač

USA = Spojené státy Americké

Sb. = sbírka

VHP = výherní hrací přístroj

VLP = videoloterijní terminál

SEZNAM TABULEK A GRAFŮ

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1: Pohlaví	40
Grag č. 2: Věk	41
Grafy čísla 3: Četnost aktivit.....	42
Grafy číslo 4: Četnost problémů ve vztahu s alkoholem za poslední rok:.....	46
Graf číslo 5: Zkušenost s hraním na hracích přístrojích:	51
Graf číslo 6: Zkušenost se sázením:	52
Graf číslo 7: Zkušenost s hraním hazardu na internetu či v kasínech:.....	54
Graf číslo 8: Zkušenost s hraním za peníze:	55
Graf číslo10: Poslední kontakt s alkoholem:	60
Graf číslo 11:První kontakt s alkoholem:	61
Graf číslo 12:Povědomí o organizacích, které pomáhají gamblerům a alkoholikům:	64
Graf číslo 13: Znalost léčebny v Plzeňském kraji:.....	66

SEZNAM TABULEK

Tabulka číslo 1: Výsledná částka:	53
Tabulka číslo 2: Obtížnost dostupnosti alkoholických nápojů:	56
Tabulka číslo 3: Četnost požívání alkoholických látek:	58
Tabulka číslo 4:Závažné problémy s alkoholickými látkami:	62
Tabulka číslo 5:Znalost pomáhajících organizací:.....	65
Tabulka číslo 6:Konkrétní název léčebny v Plzeňském kraji:	67
Tabulky číslo 7 a 8:Pozitiva a negativa hazardu a alkoholu:	68

PŘÍLOHY

PŘÍLOHA 1

1. Kolik Vám je v současnosti let?

I když bych tomu nevěřil, tak je mi již 28.

2. Věk, ve kterém probíhala hráčská závislost?

Období v necelých 18 letech do necelých 19 let -> vlastně rok.

3. Druh hrané hazardní hry, které jste propadl?

Má touha hrát skončila u výherních hracích automatů

4. Kde jste se poprvé setkal s hazardem?

V hospodě, kam jsme chodili s kamarádem.

5. Jak dlouho jste odolával hraní, než jste to poprvé zkusil?

Měsíc jsme pozorovali Vietnamce, jak to tam hází, a jednoho večera jsme si řekli, proč to nezkusit a tím to začalo.

6. Důvod vyzkoušet si hraní hazardní hry?

Zvědavost a poňouknutí staršího kamaráda, který s tím už měl zkušenost.

7. Jaké zkušenosti máte s hazardem? Co považujete za hlavní příčinu, že Vás to donutilo pokračovat v hazardu po první zkušenosti?

Poprvé, když jsem zkusil hrát automaty, jsem tam hodil dvacet korun a vyhrál 250 Kč, které jsme následně s kamarádem propili.

8. Jaký byl Váš průběh hraní? Prohrával jste, nebo spíše vyhrával?

Převážně se mi povedlo vyhrávat, ale poslední tři měsíce jsem jen prohrával, a to až do doby, kdy už jsem neměl ani na pivo.

9. Jaká byla Vaše finální částka, o kterou jste přišel/získal?

Jednou si mi povedlo vyhrát až 80tisíc, ale finální částka byla taková, že jsem vše prohrál a byl jsem v mínusu až přes 100tisíc korun.

10. Kde jste bral peníze na hazard?

Ze začátku jsem měl něco našetřeno, něco jsem vyhrál a později to vyústilo do půjček od rodiny a přátel.

11. Jaký den jste měl vyhrazený pro hazard a jak dlouho jste hrál?

Hráli jsme každý pátek přibližně 2-3h.

12. Jiné zkušenosti s hazardem?

Zkoušel jsem si zahrát třikrát i ruletu, ale v té jsem pokaždé prohrával a také se v ní točily velké peníze.

13. Jaké jste měl pocity v období, ve kterém jste prohrával?

Deprese, našťvanost, způsob přemýšlení, jak vyhrát peníze zpět.

14. Proč jste přestal hrát? Co Vás k tomu vedlo?

Po roce hraní jsem zjistil, že už nemám ani floka, nemám na jídlo, na pití, na nic. Všude jsem měl jen dluhy, které nebyly z čeho splácet, tak jsem se rozhodl přestat hrát.

15. Řekl jste někomu, jak na tom jste?

Ne, věděl to jen kamarád, který na tom byl hůř než já.

16. Jak probíhala spotřeba alkoholu v době hraní?

V hospodě, kde je umístěný automat, jsem ze začátku každou výhru propil, ale později na to nezbývaly peníze.

17. Máte ještě dnes myšlenky na hru?

Ne, to si raději zajdu na pivo.

18. Myslíte si, že máte problémy s alkoholem?

Ne, já se za alkoholika nepovažuji. Udržuji si svůj denní průměr.

19. Kolik je u vás denní průměr?

V týdnu každý den jedno dvě pívka, když jedu z práce a o víkendu nic.

20. Jak byste ohodnotil to, že jste tomu propadnul a co vás vyléčilo?

Byl jsem mladej a blbej a jsem rád, že to nedopadlo hůř. Jelikož jsem měl práci, tak všechny dluhy jsem zaplatil a teď na to jen vzpomínám. První impuls pro vyléčení bylo, že jsem neměl na pivo. Dalo by se vlastně říct, že gamblera vyléčila žízeň a chuť na pivo.

21. Měl jste někdy nějaký problém, který byl způsobený alkoholem?

Jediný problém, který mě postihl, je ten, že kvůli tomu, že jsem řídil ve velice opilém stavu, jsem přišel o řidičský průkaz. Jinak by se dalo říci, jsem v přátelském vztahu s alkoholickými nápoji.

22. Myslíte si, že alkoholismu a gamblerství je problém, kterému více propadají muži nebo ženy?

Podle sebe a svých zkušeností si myslím, že muži.

PŘÍLOHA 2

1. Kolik let je Vám v současnosti ?

Momentálně mi je 43 let.

2. Od kolika let hraje?

Hraji od puberty, to jsem zkoušel hrát karty za peníze na učňáku, ale s opravdovým hazardem jsem začal na přelomu 18 let.

3. V kolika letech jste přišel poprvé do kontaktu s hazardem?

Poprvé jsem se do kontaktu dostal, když jsem po skončení vyučování na střední škole čekal na autobus v Plzni.

4. Jaký druh hazardu provozujete?

Doslova jsem propadl bednám, takže vlastně automatům.

5. Máte zkušenost i s nějakou jinou hazardní hrou?

Zkoušel jsem hrát poker a ruletu, ale od těch jsem upustil, protože ty nejsou tak rozšířené a dostupné, jako jsou automaty.

6. Kde berete peníze na hazard?

Nejdříve to byly peníze našetřené do života, později to přešlo přes výpůjčky od kamarádů a rodiny, to později přešlo do dluhů, které jsem korigoval půjčkami z bank, ale ty jsem později neměl z čeho splácet, tak jsem si musel půjčit z nebankovního sektoru. Tento dluh byl tak vysoký, že ho museli splatit moji rodiče, protože mně šlo o život.

7. Jakou částku jste k dnešku prohrál?

To přesně nevím, ale počítám, že nějaký ten milion určitě.

8. Jaký byl Váš průběh her? Samé prohry, nebo i nějaké výhry?

Poprvé, když jsem vhodil peníze do automatů, jsem vyhrál, tak jak to bývá, aby to přitáhlo lidi. Tento stav se ještě několikrát opakoval, ale výhra již nebyla tak vysoká, ale stále by se dalo říct, že jsem byl v zisku. Po třech měsících se to změnilo a začal jsem prohrávat a s tím začaly i dluhy.

9. Jaký byl Váš první kontakt s hazardem?

První kontakt? V herně blízko autobusového nádraží. Vyhrál jsem 300Kč a tím se ta touha snadného výdělků peněz zvýšila.

10. Z jakého důvodu jste se rozhodl, že zkusíte taky hrát?

No, nejdříve jsem koukal na nějaké lidi, jak se to hraje a pak se mě zeptal známý, proč to nezkusím, že je to jednoduché a že se dají rychle vydělat peníze a že jde jen o štěstí, tak jsem do toho šel. Řekl jsem si, že štěstí mám a proč bych nemohl zrovna já být milionář.

11. Jaké byly Vaše pocity při hře?

Nejdříve jsem byl uvolněný, bral jsem to jako zábavu. Automaty mi totiž vynahrazovaly a zaplňovaly dobu, ve které na mě nikdo neměl čas a já čekal na autobus, než mi něco pojede domů.

12. Jak jste se cítil v období, ve kterém jste prohrával?

Byl jsem našťvaný, že jsem zase hrál a vše prohrál. Někdy nevím, proč furt hraju, ale touha je větší než má vůle. Potom mám z té prohry deprese a přemýšlím nad tím, jak tu částku získat zpět.

13. Co Vás vede k pokračování, když poslední dobu jen prohráváte?

To, že jsem prohrál tolik, a potřebuji splácet dluhy, tak věřím a doufám, že to vyhraji zpět.

14. Za jakých okolností se dozvěděla Vaše rodina, že jste gambler?

V době, kdy jsem měl trvalé bydliště nahlášené u rodičů, a přišly první upomínky, že nesplácím dluhy, první exekuce a návštěva vymahačů dluhů. Po té mi rodina pomohla a něco málo zaplatila.

15. Jaká je Vaše spotřeba alkoholických nápojů?

Má spotřeba se zvyšuje tím, že se potřebuji uklidnit při prohře. Když nehraju, nepiju, ale jak si sednu k automatům, či zalezu do hospody či baru, jedno souvisí s druhým.

16. Zkoušel jste se někdy s tím léčit?

Zkoušel, chtěl jsem navštívit Anonymní gamblery, ale ti v Plzeňském kraji nemají pobočku, a tak jsem se přihlásil do nemocnice v Dobřanech.

17. Pomohlo Vám to? Abstinujete?

Chvilí pro propuštění, asi zhruba 3měsíce, jsem byl čistej, pak mě pozval kamarád, že to „oslavíme“ a já jak spatřil automaty, opět jsem pocítil touhu, které jsem neodolal.

18. Jak byste se ohodnotil?

Myslím si, že kdybych nepropadl hazardu, že bych byl vcelku normální chlap, takhle se topím v dluzích, chodím sice do zaměstnání, ale plat mé dluhy moc neukočíruje. To se odráží i v tom, že nemám moc přátel, ani přítelkyni.

19. Jak se k Vašemu stavu staví rodina, přátelé, partnerka?

Rodina se mi snaží pomáhat, jak mohou, pomáhají mi splácet dluhy, ale samozřejmě by si rodiče přáli, abych s tím seknul, ale podle mého názoru je už pozdě. Jak se říká, starého psa novým kouskům nenaučíš. Přátel již moc nemám proto, že jsem si od nich vypůjčil a už nevrátil. Ti, co zbyli, si taky rádi zahrají. A partnerku? Tu nemám. Ta mě v době mé hráčské éry stačila opustit.

20. Myslíte si, že alkoholismu a gamblerství je problém, kterému více propadají muži, nebo ženy?

Myslím si, že spíše muži, protože mají slabší vůli. Ale setkal jsem se již i se ženami, které to ovšem dokázaly zvládnout a vyřešit samy, aniž by to někdo o nich věděl.

PŘÍLOHA 3

1. Jste

- a) muž
- b) žena

2. Váš věk:

- a) od 10 do 14
- b) od 15 do 18
- c) od 19 do 26
- d) od 27 do 55
- e) od 56 do 65
- f) od 65 a více

3. Jak často děláte následující věci? (do každé kolonky označit správnou variantu křížkem)

	nikdy	párkrát za rok	jednou či dvakrát za měsíc	alespoň jednou za týden	téměř denně
hraji PC hry					
chodím večer za zábavou					
surfuji na internetu					
hraji automaty, sázím aj.					

4. Setkal/a jste se někdy již s těmito problémy? (myšleno ve vztahu s alkoholem)

	nikdy	1-2 krát	3-5 krát	6-9krát	10- více krát
rvačka					
nehoda či zranění					
problémy ve vztazích (s rodiči, partnery, přáteli)					
nesnáze s policií					
snížená výkonnost ve škole či v práci					

5. Vyzkoušel/a jste někdy hraní na hracích přístrojích či sázení?

- a) ano
- b) ne

6. Zkoušel/a jste někdy sázet na sport či kupovat si stírací losy?

- a) ano
- b) ne

7. V případě, že na otázku č. 6. jste odpověděl/a ANO: Jaká byla výsledná částka:

- a) zisk
- b) prohra
- c) byl jsem na nule

8. Zkoušel/a jste hrát hazardní hry na internetu či v kamenných kasinech?

- a) ano
- b) ne

9. Hrál/a jste někdy karty či jiné hry za peníze?

- a) ano
- b) ne

10. Jak obtížné je dle Vás sehnat si následující alkoholické nápoje?

	nemožné	velmi obtížné	trochu obtížné	celkem snadné	velmi snadné	nevím
Pivo						
alkopops *						
Víno						
Destilát						

* alkopops = limonáda s alkoholem; př. vodka s džusem, rum s kolou aj.

11. Jak často jste pil/a nějaký alkoholický nápoj?

	nikdy	1-2 krát	3-5 krát	6-9 krát	10 - více krát
v životě					
během posledních 14 dní					
během posledního roku					

12. Kdy jste naposledy pil/a alkoholické nápoje?

- a) včera
- b) před týdnem
- c) před měsícem
- d) nepamatuji se
- e) nikdy

13. V kolika letech jste poprvé přišel/a do kontaktu s alkoholem?

- a) 5-10
- b) 11-15
- c) 16-20
- d) 21 a více

14. Kolikrát jste byl/a opilý/á tak, že jste měl/a problémy s chůzí, s mluvením, zvracel/a nebo si nepamatoval/a, co se stalo?

	nikdy	1-2 krát	3-5 krát	6-9 krát	10 - více krát
v životě					
během posledních 14 dní					
během posledního roku					

15. Slyšeli jste někdy, že existují organizace, které pomáhají gamblerům a alkoholikům?

- a) ano
- b) ne
- c) nepamatuji se

16. V případě, že odpovíte na otázku č. 15 ANO: Znáte nějakou? (vyjmenovat)

.....
.....

17. Znáte nějakou léčebnu, která se nachází v Plzeňském kraji?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

18. V případě, že odpovíte na otázku č. 17 ANO: Vyjmenujte tu léčbu:

.....
.....

19. Napište tři pozitiva a tři negativa, které Vám přináší alkohol a hazard?

Pozitiva

Negativa

.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....